

Stojan Kuret ponovno uspešen z zborom VAL: Vedno moraš imeti pogum, da stopiš na oder

12

V Gorici predstavili trijezično knjigo o zlati rebuli z Oslavja

15

Vabilo k abonmaju Slovenskega stalnega gledališča: šaljivi skeči po društvih, Zlati zmaj, Pupkin kabaret ...

11

Goriška leva sredina enotno na upravne volitve

14

Primorski dnevnik

TOREK, 27. SEPTEMBRA 2011

Št. 228 (20.243) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljami, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418
GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Alarmni zvonec tudi za manjšino

SANDOR TENCE

Afera, ki je izbruhnila okrog družbe Autovie Venete, priča o neurejenih političnih odnosih v deželni večini, ni pa glavni problem za predsednika FJK Renza Tonda. Še manj za deželno skupnost in torej tudi za nas, saj res ni bistvenega pomena, če je novi direktor avtocestne družbe daleč ali blizu tej ali oni stranki.

Problemi, ki se postavljajo, so finančne in politične narave. Do danes še ni točno znano, koliko dodatnih finančnih sredstev bo morala Furlanija-Juljska krajina prispevati v državne blagajne, in to v brk tako imenovanemu federalizmu. Več denarja Rimu pomeni manj denarja za občane naše dežele.

Tondo bo moral tudi pojasniti svoje načrte glede usode pokrajin, manjših občin in tako imenovane tržaške mestne občine. Rimski parlament je morbitno ukinitve pokrajin odložil na poznejši ustavni zakon, naša dežela pa glede tega lahko sama odloča, zato bo zanimivo videti, kakšne načrte ima npr. s tržaško in goriško pokrajino.

Gospodarska in finančna kriza, ki ji ni videti konca, vpliva tudi na nas kot državljanje Italije in kot pripadnike slovenske narodne skupnosti. Dežela do tega trenutka zaradi znanih težav iz Rima še ni dobila 2,5 milijona evrov državnega proračunskega denarja, ki ga je italijanski parlament namenil slovenski manjšini. Naše ustanove so doslej dobile le polovico napovedanih državnih prispevkov, tako da je pri nekaterih od njih že zazvonil alarmni zvonec.

ITALIJA - Berlusconi zdaj tudi na udaru Cerkve

Kardinal Bagnasco obsodil moralno korupcijo v politiki

Za dodatno razburjenje na politični sceni poskrbel minister Brunetta

TRST - Včeraj v muzeju Revoltella in na liceju Prešeren

Ob evropskem dnevu jezikov pobude za tržaške dijake

TRST - Tudi v Trstu so včeraj obeležili deseti evropski dan jezikov, pobudo, s katero želita Evropska unija in Svet Evrope opozoriti na evropsko jezikovno raznolikost (uradnih jezikov je 23, preko 60 krajevnih skup-

nosti pa govori regionalne oz. manjšinske jezike) in jo ovrednotiti. Urad za Evropo Občine Trst je ob tej priložnosti v muzeju Revoltella priredil srečanje za nižje srednje šole, na katerih so predstavili nekatere zanimive šolske pro-

jekte v tujih jezikih, na Liceju Francesca Prešerna je potekalo predavanje popotnice Andreje Rustja o Inuitih, dijaki pa so prisostvovali tudi nastopu ruske folklorne skupine Rodnik.

Na 7. strani

RIM - RIM - Predsednik škofovske konference Angelo Bagnasco je včeraj izrekel težke ocene na račun moralne korupcije v italijanski politiki. Berlusconija ni izrecno imenoval, vsem pa je bilo jasno, na koga je ciljalo, ko je govoril o »razuzdanem obnašanju in neprimernih razmerjih.«

Za dodatno razburjenje pa je včeraj poskrbel minister za javno upravo Renato Brunetta, ki je napovedal odpravo vseh potrdil, ki jih morajo občani oddajati javni upravi, vključno s potrdili podjetij o nepletenosti v mafijske posle. Ministrstvo pobudo so obsodili opozicija, sodniki in tudi minister za notranje zadeve.

Na 5. strani

V Sloveniji predčasne volitve vse bližje

Na 2. strani

V Gorici deželni kongres mladih SSK

Na 3. strani

Občina Trst za pospešeno ločeno zbiranje odpadkov

Na 6. strani

Oktober bo mesec prevencije raka

Na 6. strani

Spet smrtna nesreča na Soški magistrali

Na 16. strani

Goriški Okusi se bodo otresli meje

Na 15. strani

GRČIJA - Kriza Atenam se obetajo težki dnevi

ATENE - Pred Grčijo in skupno evropsko valuto je težak teden. Predstavniki EU, ECB in IMF naj bi po napovedih nadaljevali z revizijo grških javnih financ, od katere je odvisno izplačilo nove tranše posojila v višini 8 milijard evrov, vendar do včeraj še niso določili datuma svojega prihoda v Atene. Medtem v Bruslju razmišljajo o možnosti dodatne krepitve začasnega mehanizma za stabilnost evra. Vlagatelji so prepričani, da bodo ministri območja evra našli pozitivno rešitev, zaradi česar so borze včeraj poslovale v zelenem.

Na 13. strani

★ TRUE PRODUCTS REAL PEOPLE

OBISČITE NAS

SMUČANJE
TURNO SMUČANJE
FREE RIDE
ALPINIZEM

TREKKING
KOLESARSTVO
OUTDOOR
PROSTI ČAS

Ob priliki preureditve prostorov nudimo
od danes, 27. septembra do 1. oktobra
izjemne popuste do 50%,
z zaključno družabnostjo
v soboto, 1. oktobra od 11. do 19. ure.

www.alternativasport.com

ALTERNATIVA sport

Sesljan41/D, 34011 Devin Nabrežina (Trst)
T: +39(0)402916120 E: alternativasport@alternativasport.com

NAJBOLJŠA PONUDBA artiklov

ANGLEŠČINA-ŠPANŠČINA-FRANCOŠČINA-NEMŠČINA-SLOVENŠČINA-HRVAŠČINA

- Predavatelji v materinski
- Dnevni in večerni jezikovni tečaji vseh stopenj
- Posebni tečaji za predšolske otroke, osnovnošolske otroke in srednješolsko mladino
- Individualni tečaji
- Tečaji za podjetja
- Sedež izpitov Trinity College London
- Pripravljalni tečaji za izpite University of Cambridge

Publikašni center št. 5934

TRINITY COLLEGE LONDON

Jezikovni tečaji **SCUOLA PER INTERPRETI**

Trst, Ul. S. Francesco 6 Tel./Fax 040.371.300
www.scuolaperinterpreti.it - E-mail: scuolaperinterpreti@libero.it

FRANCOŠČINA-NEMŠČINA-SLOVENŠČINA-HRVAŠČINA

SLOVENIJA - Reševanje politične krize po padcu Pahorjeve vlade

Po posvetih Türka s strankami predčasne volitve najbolj verjetne

Vse stranke še vedno zagotavljajo, da novega mandatarja ne bodo predlagale

LJUBLJANA - Predsednik republike Danilo Türk se je pred dokončno odločitvijo o rešitvi političnega položaja po padcu vlade Boruta Pahorja včeraj posvetoval s predsedniki večine parlamentarnih strank in vodji poslanskih skupin. Danes opolnoči namreč poteče rok, do katerega lahko poslanska skupina, 10 poslancev ali predsednik republike predlagajo novega mandatarja. Doslej so vse stranke zatrdile, da tega ne bodo storile, kar pomeni, da so predčasne volitve vse verjetnejša možnost. Posveta s predsednikom republike so se danes udeležile vse parlamentarne stranke razen SDS, ki je predsedniku le pisno sporočila, naj ne zavlačuje z razpisom predčasnih volitev.

Nekateri ocenjujejo, da so lahko volitve že konec novembra ali v začetku decembra. Pojavlja pa se ustavno-pravna dilema, ali lahko predsednik republike parlament razpusti že pred pretekom 30 dni po neizglasovanju zaupnici. Ustava namreč določa, da če v roku 30 dni po padcu vlade v DZ ni izvoljen noben drug mandatar in če razrešeni predsednik vlade ne zahteva vnovičnega glasovanja o zaupnici, predsednik republike razpusti parlament.

Vodja poslanske skupine SD Dušan Kumer je Türku na posvetu ponovil, da se SD zavzema za čim prejšnje predčasne volitve, do katerih je "avtocesta na široko odprta", in da ne bo podprla nobenega novega mandatarja. Volitve bi lahko bile po mnenju SD 4. decembra ali prej. Ob vprašanju, ali lahko še po torku kdo predlaga novega mandatarja, Kumer ocenjuje, da je v roku 30 dni "vse možno", upa pa, da se "ne bodo igrali s to državo, temi razmerami in tem političnim položajem še naprej". Vodja poslancev SD sicer sprašuje, zakaj bi na volitvah zmagal prvak SDS Janez Janša, ter ocenjuje, da je SD močnejši od SDS.

V LDS ne iščejo novega mandatarja in ga tudi ne bodo predlagali, je pred srečanjem s predsednikom vnovič poudarila predsednica LDS Katarina Kresal in napovedala, da bodo Türku predlagali dogovor o datumu predčasnih volitev. Kot je dejala Kresalova, v LDS dvomijo, da bi kdo predlagal novega mandatarja. Če se bo kdo želel pogovarjati, se bodo, vendar "prav realno" pa to ni, je dejala Kresalova. Srečanje s predsednikom se je udeležil tudi vodja poslanskega kluba LDS Borut Sajovic.

Zares je pripravljen na oba možna scenarija, zlasti pa na predčasne volitve, je po posvetu pri Türku povedal prvak stranke Gregor Golobič. Na drugi scenarij, imenovanje novega mandatarja, po njegovih besedah Zares nima vpliva, če bo do

tega prišlo, pa bodo to možnost proučili.

Golobič in vodja poslanske skupine Zares Franco Juri sta predsednika seznanila z opozorili stranke, da se v Sloveniji ne spopadajo samo s politično krizo, ampak tudi s krizo odločanja, kar bo v prihodnje velik problem. Na pravno dilemo, ali lahko predsednik republike razpiše predčasne volitve prej kot v 30 dneh, pa je treba imeti odgovor v tem tednu, ocenjuje Golobič.

Tudi po mnenju vodje nepovezanih poslancev Franca Žnidaršiča ni nobenega dvoma, da bomo imeli predčasne volitve.

Prvak DeSUS Karl Erjavec in vodja poslancev stranke Joško Godec sta Türku povedala, da si v stranki želijo čim prejšnjih predčasnih volitev, ki bi lahko bile konec novembra ali v začetku decembra. Če bi Türk predlagal novega mandatarja, bi o predlogu razmislili, vendar Erjavec iz pogovora pri predsedniku "ni prepričan, da bo Türk kar koli predlagal". Prvak DeSUS je, kot pravi, razumel, da Türku nadaljevanje "politične agonije" ni v interesu. Erjavec je predsedniku včeraj povedal, da DeSUS ne bodo predlagali mandatarja in da tudi ne bodo podprli nobenega predloga. Le če bi bil to kandidat predsednika republike ali če bi ga predlagala SD, bi predlog proučili.

SLS je na srečanje s Türkom prišel s predlogom za predčasne volitve, ki so po njihovem mnenju trenutno edina rešitev za državo. "Ne smemo izgubljati časa za neke proceduralne zaplete. Vsak dan moramo izkoristiti za to, da čim prej pridemo do volitev, da Slovenija dobi kredibilno in zaupanja vredno vlado," je poudaril predsednik SLS Radovan Žerjav. V SLS ne bi podprli predloga za novega mandatarja.

Prvak SNS Zmago Jelinčič meni, da bodo predčasne volitve verjetno med 13. in 27. novembrom. Kot je novinarjem povedal po posvetu s predsednikom države, vendar ni zagnanega kandidata za mandatarja, vendar "bomo videli, kaj bo jutri".

Tudi poslanca narodnih manjšin Roberto Battelli in Laszlo Göncz sta po posvetu s Türkom izrazila podporo čim prejšnjim predčasnim volitvam.

V zadnjem času se je sicer v javnosti pojavilo več možnih imen za mandatarja. Kot znanje se je pojavilo ime Gorka Staniča, ki se je ponudil poslanskima skupinama nepovezanih poslancev in Zares, da ga predlagata za mandatarja. Stanič za kandidature potrebuje 10 podpisov poslancev, po mnenju Zmaga Jelinčiča (SNS) pa je malo verjetno, da bi jih utegnili zbrati. (STA)

Predsednik Slovenije Danilo Türk se je včeraj o možnostih za rešitev politične krize pogovarjal s predstavniki strank in poslancema manjšin

ARHIV

LIPICA - Končano SP v vožnji vpreg

V konkurenci enovpreg naslov tudi za lipicanca

LIPICA - S spretnostno vožnjo se je v Lipici v nedeljo popoldne končalo svetovno prvenstvo v vožnji vpreg s ponjii - prvo svetovno konjeniško prvenstvo v Sloveniji. Zmago si je v konkurenci enovpreg priboril tudi lipicanec, ki ga je vodila Danka Kristina Kindt.

V konkurenci 77 tekmovalnih vpreg iz 17 držav je bil med najatraktivnejšimi štirivpregami v seštevku treh disciplin - dresurni, maratonski in spretnostni vožnji - najboljši Nizozemec Bram Chardon, ki je ponovil uspeh svojega očeta, svetovnega prvaka v štirivpregah pri konjih, med dvovpregami pa je bil najboljši Nемеc Dieter Backmann. Ekipni naslov svetovnih prvakov so ubranili Nemci pred Nizozemci in Američani.

Slovenska kobilarna si je organizacijo svetovnega prvenstva Mednarodne konjeniške zveze pridobila po štirih uspešno izvedenih tekmah svetovnega pokala, tudi tokrat pa so po-

hvale zaradi dobre organizacije prihajale z vseh strani. Predsedujoči odbora za disciplino vožnje vpreg pri Mednarodni konjeniški zvezi Richard Nicoll je na sklepnih slovesnostih čestital vsem prvakom in dodal: »Seveda pa se želim zahvaliti tudi vsem, ki so sodelovali pri izvedbi tega dogodka, prostovoljcem in tehničnemu osebju FEI. Predvsem pa bi se želel še enkrat iskreno zahvaliti organizatorju, ki je pripravil zares odlično svetovno prvenstvo in z veseljem se bomo še vrnil v Lipico.«

Lipica tudi v prihodnjih dneh ne bo mirovala. Že naslednji teden bo gostila mednarodno tekmovanje v vožnji vpreg za konje, v soboto in nedeljo, 1. in 2. oktobra, pa v Lipico vabijo tudi Tradicionalni dnevi Kobilarne Lipica z gala predstavo na osrednjem stadionu in zanimivimi domačimi ter tujimi konjeniški gosti, med katerimi bo prvič v Sloveniji mogoče videti tudi italijanski Giona Equestrian show.

SOLIDARNOST

Maratonsko plavanje ob slovenski obali

Aleksander Kamenik pred startom

SEČOVLJE - Včeraj se je na Maratonsko plavanje za Varno hišo Nova znovala podal Mariborčan Aleksander Kamenik, ki namerava brez postanka preplavati okoli 90 kilometrske pot ob slovenski obali, od Sečovlja do Debelega rtiča in nazaj.

V vodo je skočil ob 8. uri zjutraj, nekaj pred 13. uro pa je bil že v bližini Fiese. Vreme mu je več kot naklonjeno, morje je bilo mirno, zato je dobro napredoval. Tudi njegovo počutje je bilo dobro.

Kot rečeno, ga čaka približno 90 kilometrov plavanja (odvisno od morskih tokov), v vodi pa bo brez postanka od 30 do 33 ur, seveda odvisno od pogojev. Na cilju v Sečovljah ga pričakujejo danes v popoldanskih urah.

Iz Gramozne jame v Ljubljani ukradli kip umirajočega talca

LJUBLJANA - Neznanci so v noči na petek iz Gramozne jame na Tomačevski cesti v Ljubljani ukradli bronasti kip umirajočega talca. Na Policijski upravi Ljubljana so za STA pojasnili, da so prejeli prijavo ter da izvajajo vse ukrepe, da bi storilce izsledili in prijeli. Tiste, ki bi karkoli vedeli o tatvini, pa policija naproša, da jim to čim prej sporočijo.

Bronasti kip umirajočega talca, ki se je nahajal zahodno od pokopališča Žale, je delo akademskega kiparja Borisa Kalina iz leta 1967. Vpisan je v register dediščine na ministrstvu za kulturo. Kot so še zapisali na Mestni občini Ljubljana, je kip neprecenljive vrednosti, saj ni znano ali obstajajo kalupi za odlivanje nadomestnega kipa.

GORE - Na zahodnem vrhu K7 (6858 metrov) v gorovju Karakorum

Triindvajsetletnika potegnili novo smer

Luka Stražar in Nejc Marčič uspešna na vrhu, ki so ga leta 2007 prvi osvojili Marko Prezelj, Steve House in Vince Anderson - Nova smer se imenuje Sanjači zlatih jam

LJUBLJANA - Slovenska alpinistična bera je letos še bogatejša za alpinistični podvig v gorovju Karakorum. Triindvajsetletna alpinista Luka Stražar in Nejc Marčič sta se na zahodni del vrha K7 (6858 metrov), ki se pne nad pakistansko dolino Charakusa, povzpela po novi, prvenstveni smeri, ki sta jo poimenovala Sanjači zlatih jam. Odpravo, ki se je v Pakistan odpravila 15. avgusta, so sestavljali vodja odprave Urban Novak (Alpinistični odsek PD Kamnik) ter člani David Debeljak (Alpinistični odsek Rašica), Luka Stražar (Akademični alpinistični odsek iz Ljubljane) in Nejc Marčič (Alpinistični odsek Radovljica). Člani odprave so se iz Pakistana vrnili domov v nedeljo.

Osrednji cilj odprave je bil glavni vrh K7 (6934 metrov), na katerega so se želeli povzpeti v alpskem slogu in po možnosti po novi smeri. Ko so prišli v bazo v dolini Charakusa, je Marčiču in Stražarju mogočni steber K7 West (6858 m) padel v oči ter ju popolnoma prevzel. Nanj sta v čistem alpskem slogu - hitro in neposredno - na vrh potegnili prvenstveno smer, ki je šele druga smer na vrh K7 West. Obe sta vsaj delno slovenski, saj so prvo leta 2007 potegnili Slovenec Marko Prezelj ter Američana Steve House in Vince Anderson.

»Za smer sva porabila štiri dni, večinoma v spodnjem delu je bil led, zgoraj pa skalni skoki, kar je zahtevalo kombinirano plezanje. Čim bolj sva se posku-

šala držati grebena, ker je ta del precej obešen s seraki. Iz baze sva začela ob 3. uri zjutraj, sledili sta dve uri dostopa po melišču, nato sva začela plezati po strmih snegu in ledu do bivaka na grebenu. Naslednji dan je bil tehnično najzahtevnejši, šlo je za kombinirano plezanje. Bilo je težje od pričakovanega. Ta dan sva preplezala 250 metrov ter postavila bivak na grebenu. Naslednji dan sva ugotovila, da nadaljevanje po zamišljeni smeri z razpoložljivo opremo in v trenutnih razmerah ni mogoče. Zato sva zgornji skalni del obšla po desni strani grebena in nadaljevala pod seraki. Vrh sva dosegla ob 9. uri, nato pa sestopila do prvega bivaka. Naslednji dan sva v slabem vremenu sestopila do baze. Vreme je bilo razen zadnjega dne odlično,» je po prihodu domov za spletno stran Planinske zveze Slovenije dejal Stražar.

»Fantje smo in pogosto brez denarja, tako da smo včasih pravi sanjači zlatih jam,« pa je Marčič v smehu pojasnil, kako so za smer našli svojstveno ime. Oglasil se je tudi vrhunski alpinist Marko Prezelj, ki je fantom čestital. »saj niso sedeli križem rok in so bili res aktivni. Nova smer je odličen dosežek, Charakusa pa ponuja veliko možnosti, zato je izbor optimalne smeri v danih razmerah pomemben. Uspehi mlade generacije me veselijo, saj kažejo na to, da ima klasični alpinizem prihodnost,« je po pisanju spletne strani gore-ljudje.net komentiral Prezelj.

Luka Stražar in Nejc Marčič na arhivskem posnetku

AAO

DEŽELA - Po nedavnem sporu okrog družbe Autovie Venete

Renzo Tondo skuša pomiriti svojo prepirljivo koalicijo

Pričakovanje za današnji predsednikov nastop v deželni skupščini

VIDEM - Predsednik deželne vlade Renzo Tondo si je vzel dva dni časa (soboto in nedeljo) za razmislek o situaciji, ki je po prepiru o družbi Autovie Venete nastala v desnosredinski koaliciji. Zaradi tega je odbornik za promet Riccardo Riccardi, kot znano, zagrozil z odstopom, odborniki Lige pa so iz protesta bojkotirali sejo deželnega odbora. Vsi, ki se pripravajo, vsekakor izključujejo politično krizo.

Tondo bo na današnji seji deželnega sveta predstavil svoja stališča ne samo o dogajanjih v avtocestni družbi, temveč tudi o hudi gospodarski krizi, ki pesti Italijo in Furlanijo-Juljsko krajino. Predsednik naj bi ob tej priložnosti tudi predstavil svoj načrt za zmanjšanje t.i. stroškov za politiko, vključno z rezi, ki jih Dežela načrtuje v zvezi z manjšimi občinami in pokrajinami.

Demokratska stranka se boji, da bodo prepiri okrog družbe Autovie Venete postavili pod vprašaj gradnjo tretjega pasu na avtocesti od Vileša do Mester. Zato vodja DS v deželni skupščini Gianfranco Moreton sprašuje Tonda, kakšna je realna finančna situacija avtocestne družbe mimo razprtij med stranko Ljudstva svobode in Severno ligo. Dela na trasi so se ponekod že pričela, po Moretonovem mnenju pa še vedno manjka globalni načrt, zato obstaja nevarnost, da bodo dela »obvisela na polovici«, kot se žal pogosto dogaja v Italiji.

To kar se je prejšnji teden zgodilo na upravnem svetu Autovie Venete, ko sta Liga in UDC glasno nasprotovala imenovanju Enrica Razzinija za izvršilnega direktorja družbe, je po mnenju Demokratske stranke neverjetno. Dogajanja upravičeno skrbijo predsednika Autovie Venete Emilia Terpina, ki pojasnjuje, da družba ni privesek deželne uprave, temveč je sestavni del osrednje deželne finančne družbe Friulia, katerega glavni delničar je deželna uprava. Severna liga je kot razlog bojkota seje upravnega sveta Autovie Venete navedla tudi zavrnjeno nesprijemljivo načrtovano povišanje plač za Terpina in Razzinija. Slednji naj bi po novem kot direktor letno dobival 200 tisoč evrov bruto (danes jih dobiva 120 tisoč), Terpinu pa naj bi letni honorar poskočil od 48 tisoč na kar 135 tisoč evrov bruto.

Družba Autovie Venete, ki upravlja avtocesto Trst-Benetke, je kamen spora v deželni politični večini

KROMA

POLITIKA - V pričakovanju prihodnjih upravnih volitev

Senator Ferruccio Saro spet zelo vznemirja Berlusconijevo stranko

VIDEM - Senator Ferruccio Saro je spet razburkal vode v stranki Ljudstva svobode, kar ni prvič in najbrž tudi ne zadnjič. Ko je Forza Italia na pritisk Severne lige leta 2003 namesto Renza Tonda za predsedniško kandidatko FJK izbralo Alessandro Guerro, je Saro iz protesta tudi sam kandidiral. Lani je kot eden redkih v Berlusconijevi stranki opozarjal, da bo odhod Franca Bandellija iz tržaške desne sredine povzročil volilno katastrofo. Bandelli je na letošnjih tržaških volitvah dobil več kot deset odstotkov glasov, ki so bili najbrž odločilni za zmago Roberta Cosolinija. Bivši zastopnik PSI (Saro izhaja iz te stranke) je imel dvakrat prav, v tretjič gre rado, pravi pregovor.

Saro v teh dneh ponavlja dvoje: prvič, da bi moral Renzo Tondo zamenjati nekatere deželne odbornike, in drugič, da bi moralo Ljudstvo svobode sodelovati z Bandellijevim gibanjem Laltra Trieste, ki se širi po vsej Furlaniji-Juljski krajini kot neke vrste občanska lista. V naši deželi so namreč prihodnje leto občinske

Senator Ferruccio Saro

volitve, na katerih znajo Bandelli in sopotniki, kot na Tržaškem, »loviti« glasove med tradicionalnimi volici desne sredine. Vključno z Gorico, kjer še ni znano, če se bo za županski stolček spet potegoval Ettore Romoli, kar je sicer precej verjetno.

Najbolj jezen na Sara je namestnik deželnega koordinatorja

Franco Bandelli

Ljudstva svobode Sergio Dressi, ki grozi, da bo izkušena senatorja uradno »zatožil« pri strankinem vsedržavnem voditelju Angelinu Alfano. Zanimivo, da se Dressi ni ničesar naučil od nedavne volilne katastrofe tržaške desne sredine, Sara pa bo - v to ne dvomimo - prestal tudi to politično preizkušnjo.

HRVAŠKA

Sanader v težavah tudi zaradi Mola

ZAGREB - Mandatno-imunitetna komisija hrvaškega sabora je včeraj vnovič odvzela poslansko imuniteto bivšemu hrvaškemu premierju Ivu Sanaderju. Odvzem je zahteval Urad za boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu (Uskok), ki Sanaderja obtožuje, da sta se "z osebo na visokem položaju v upravi Mola" dogovorila, da bo za 10 milijonov evrov storil vse za sprejetje sprememb in dopolnil pogodbe o medsebojnih odnosih delničarjev, s katerimi bi Hrvaška neutemeljeno zagotovila madžarski družbi prevladujoč vpliv v naftni družbi Ina.

Uskok dodaja, da se je Sanader dogovoril, da bo za omenjeno vsoto zagotovil tudi pogodbo o ločitvi plinskega poslovanja iz Ine oz. izločitev tistega dela plinskega poslovanja, ki ustvarja izgube. Izločeni del Ine naj bi prevzela Hrvaška. Dogovori naj bi potekali v Zagrebu in Budimpešti med Sanaderjevim premierskim mandatom v začetku leta 2008. Gre za drugo obtožnico proti Sanaderju na Hrvaškem.

Hrvaški mediji poudarjajo, da je oseba iz madžarske naftne družbe, ki naj bi plačala 10 milijonov evrov Sanaderju, predsednik uprave Mola Zsolt Hernadi. Hrvaško tožilstvo je prejšnji teden izročilo glavnemu madžarskemu tožilcu Petru Poltu dokumentacijo z dokazi proti Hernadiju zaradi izvajanja postopka na Madžarskem.

Članica Sanaderjeve odvetniške ekipe Jadranka Sloković pa je včeraj za hrvaške medije izjavila, da bodo vztrajali na trditvah, da tožilstvo nima konkretnih dokazov, da bi Sanader sprejel podkupnine. Sanaderjeva obramba trdi, da celotni primer temelji na podlagi pričanja lastnika kemične družbe Dioki in Novoga lista, Roberta Ježića, ki je pričal, da je madžarska družba preko podjetja na Cipru nakazala spornih pet milijonov evrov za Sanaderja na Ježićev račun v Švici. Slokovićeva je ponovila, da je Ježić z omenjenim pričevanjem poskušal izboljšati svoj položaj pri vrsti drugih preiskav zaradi njegove domnevne vpletenosti v kazniva dejanja.

Odvetniki bivšega premierja so tudi v primeru prve obtožnice proti Sanaderju opozorili na pomanjkanje dokazov. Tožilstvo ga bremeni svojega dobičkarstva, ker naj bi v času vojne na Hrvaškem prejel približno pol milijona evrov nelegalne provizije za posredovanje pri odobritvi posojila Hypo Alpe Adria Banke hrvaški vladi leta 1995.

Kot so včeraj sporočili z zagrebškega sodišča, bodo prvo obtožnico proti Sanaderju 30. obravnavali septembra. (STA)

GORICA - Deželni kongres mladih, ki se zbirajo v stranki Slovenska skupnost

»Mladi lahko premostijo delitve v manjšini«

Na čelu organizacije sta bila potrjena tajnik Špacapan in predsednik Leban - Pozdravi strankinih predstavnikov, predsednika SSO Štoka in senatorke Blažinove

GORICA - V nedeljo je bil v kulturnem centru Lojze Bratuž drugi deželni kongres Mladih stranke Slovenske skupnosti, ki so se preimenovali v gibanje Mladi za prihodnost. Kongres se je začel s športnim turnirjem, ki je bil deležen lepe udeležbe bodisi iz goriške kot tržaške sekcije, nakar je bil na vrsti osrednji del prireditve. Poleg lepega števila mladih članov organizacije so na kongres prišli predstavniki Slovenskega društva iz Gornjega Kotarja, predstavniki Slovenskega društva Bazovica z Reke, deželni tajnik SSK Damijan Terpin, deželni svetnik SSK Igor Gabrovec, pokrajinski predsednik Silvan Primosić in Sergij Mahnič, pokrajinski tajnik za Tržaško Peter Močnik, števerjanska županja Franka Padovan in goriška občinska svetnica Marilka Korsič.

Po začetni glasbeni točki, za katero je poskrbela dekleška vokalna skupina Bodeča neža, je bila na vrsti izvolitev predsedstva deželnega kongresa, ki so ga sestavljali Jurij Klanjšček, Tina Paljk in Alessandro Počkaj. Prejeli so pozdrave in čestitke. »Mladi ne smejo vreči puške v koruzo. Prav na njih je naloga, da kot aktiven subjekt odločilno prispevajo k prepotrebni družbeno - političnim spremembam,« je v pismem pozdravu zapisala senatorka Tamara Blažina. Deželni predsednik SSO Drago Štoka je opozoril, »da moramo v teh časih biti posebej budni tu-

di v političnem življenju naše skupnosti, saj bi brez te aktivne slovenske politike lahko kaj kmalu bili orodje v rokah drugih in torej okrnjeni v svojih narodnih in demokratičnih vrednotah.« Prejeli so tudi pozdrave vodilnih članov SSK.

»Trst in Gorica morata biti složna, možnosti rasti lahko najdemo le s skupnimi močmi. Kajti nismo kot pande, zaščiteni vrsta, temveč smo dodana vrednost temu teritoriju,« je dejal Gabrovec.

Sledilo je poročilo deželnega tajnika Tomaža Špacapana, ki je v svojem posegu dejal, »da je načelo odprtosti in širokih pogledov, druženja mladih Slovencev ne glede na politično usmerjenost glavno načelo Mladih SSK. Prepričani smo, da samo mladi lahko res premostimo stare ideološke kalupe, ki preveč časa težijo naši manjšini. Mladi moramo premagati delitve, privabiti slovenske dijakke, športnike, skavte in tabornike, glasbenike, da se vsi skupaj zavedamo katera je prava pot za naprej,« je poudaril Špacapan.

Po volitvah deželnega in nadzornega odbora sta bila potrjena tajnik Špacapan in predsednik Simon Peter Leban potrjena na dosedanjih funkcijah še za obdobje dveh let. Odobren je bil tudi nov statut, s katerim si je organizacija dala skupno ime Mladi za Prihodnost ter bolje organizirano deželno vodstvo.

Novo deželno vodstvo mladih stranke Slovenske skupnosti, ki je bilo izvoljeno na nedeljskem kongresu

OBČINA TRST - Občinska uprava predstavila svoj cilj

Ločeno zbiranje odpadkov: od sedanjih 22 na 65 odstotkov

Nameščenih 190 ekoloških otokov - Cela vrsta novih služb za zbiranje kartonov in organskih odpadkov

UMBERTO LAURENZI

KROMA

FABIO OMERO

KROMA

Ekološki otok v Križu

KROMA

Tržaška občina zamuja z ločenim zbiranjem odpadkov. In to kar krepko. Letno povprečje ločeno zbranih odpadkov znaša skromnih 22 odstotkov. Malo v primerjavi z rezultati, ki jih beležijo v okoliških občinah. In predvsem: daleč od zahtev vsedravnih norm o ločenem zbiranju odpadkov.

Cosolinijeva občinska uprava je podedovala zaostanek, ki ga je na tem področju nakopičila prejšnja, desnosredinska uprava. Prejšnjega župana Roberta Dipiazzo je bolj kot ločeno zbiranje odpadkov zanimalo polno delovanje sežigalnice, v smislu: čim več odpadkov je sežigalnica sežigala, tem več dobička je pri tem imel njen upravitelj, podjetje AcegasAps, in posledično, prek dividenda, tržaška občina, je na včerajšnji tiskovni konferenci pojasnil občinski odbornik za gospodarski razvoj in za odnos s sodelženimi podjetji Fabio Omero. Državne zakone pa je treba spoštovati, zato je bi-

la desnosredinska uprava preteklo pomlad dejansko »prisiljena« namestiti nove tako imenovane ekološke otoke za ločeno zbiranje stekla, papirja, plastenk in pločevine. Prvotnim štiridesetim je bilo dodanih še 150, tako ima sedaj kar 82 odstotkov tržaških občanov ekološki otok na dometu 300 metrov, je sporočil občinski odbornik za Okolje Umberto Laurenzi. Ti občani bodo morali obvezno ločeno zbirati in odlagati odpadke v posamezne zabojnike, ker tako predvideva veljavni pravilnik javne čistoče.

Vprašanje odpadkov je v domeni občine, pokrajine in - operativno - podjetja AcegasAps. Vsi trije subjekti so pred časom nastavili program v dvanajstih točkah, na podlagi katerega naj bi v letu ali dveh ločeno zbiranje odpadkov poskočilo od sedanji 22 odstotkov na solidnih 65. Laurenzi je predstavil nekaj sprejetih ukrepov.

Nastavljen je bil projekt za ločeno zbiranje kartonov in druge sorte embala-

že, ki jih odlagajo trgovine in javni lokali. Ti so doslej tlačili tovrstno embalažo v rumene zabojnike za zbiranje papirja. Nekaj škotel kartonov je bilo dovolj, da v zabojniku ni bilo več prostora. Občinska uprava se je zato odločila, da bo omogočila zbiranje kartona in embalaže na zbirnih mestih na ulicah. Ob nekaterih avtobusnih postajališčih bodo na cestišču zarisali rumen kvadratni prostor, označen s črkami SRC (servizio raccolta cartoni - služba za zbiranje kartonov). Tja bodo lahko upravitelji trgovin in javnih lokalov odlagali kartone in drugo embalažo, in sicer med 19.30 in 20. uro. Po tej uri bo tovrstni AcegasAps obšel ta zbirna mesta in odpeljal odrabljeno. Na ta način naj bi povečali ločeno zbiranje odpadkov za 4 odstotke, je ocenil Laurenzi.

Drugo novo službo predstavlja zbiranje zelenja po domovih. V tržaški občini je kakih 5 tisoč hiš opremljenih z vrtom ali zeleno površino. Ob košnji, sečnji ali

ureditvi živih mej bodo lahko občani telefonsko poklicali podjetje AcegasAps, ta bo s tovrstnim odpadkom posekano ali pokošeno zelenje. S tem bi se ločeno zbiranje povečalo za dodatne 3 odstotke.

Nova bo tudi služba zbiranja odpadkov od vrat do vrat. Službo bodo najprej preizkusili pri velikih stanovanjskih kompleksih, kot je na primer tisti na Melari, zatem pa jo razširili še na druge. Pri velikih podjetjih in ustanovah pa bodo začeli z zbiranjem papirja, plastike, stekla in pločevine, da bi tudi ta odpadni material prispeval k zvišanju odstotka ločeno zbranih odpadkov.

Nazadnje bodo posvetili pozornost še organskim odpadkom. V teku prihodnjega leta se bo začelo zbiranje teh odpadkov pri menzah, restavracijah, tržnicah, trgovinah z zelenjavo. Tudi to naj bi prispevalo svoje za doseg 65-odstotnega ločenega zbiranja odpadkov.

M.K.

OBČINA TRST - 18. kampanja Rožnati trak

Oktober mesec prevencije raka

4. oktobra debata o novostih pri mamografiji - V roza barvo osvetljeni spomeniki, da bi pritegnili pozornost na bolezen

Rak na dojki je najpogostejša maligna oblika obolenja pri ženskah. Vzrok za nastanek ni znan, poznani pa so številni dejavniki, ki vplivajo na nastanek tovrstne bolezni. Italijanska liga za boj proti raku (LILT) si že vrsto let prizadeva za prevencijo raka. Letos bo na njeno pobudo v mesecu oktobru stekla že 18. kampanja Rožnati trak (Nastro rosa), ki so jo predstavili včeraj na tržaškem županstvu in se bo odvijala po celi Italiji. Obraz bo letošnji kampanji posodila italijanska plavalka in olimpijska prvakinja Federica Pellegrini.

Dejavnosti za promocijo in povečanje občutljivosti do prevencije raka bodo stekle v oktobru, v sredo, 4. oktobra ob 18. uri bo v dvorani tržaškega občinskega sveta javna debata o prednostih, novostih in neugodnostih mamografije, ki je najzanesljivejša in najbolj natančna metoda za ugotavljanje raka na dojki. Sledil bo ogled Galerije županov, ki ga je uredila Beatrice Malusà. V okviru pobude vsako leto v Italiji osvetlijo z roza barvo nekatere spomenike, s tem želijo pritegniti pozornost in povečati občutljivost občanov do prevencije. V Trstu bodo v ta namen osvetlili kip Karla VI habsburškega, ki že od leta 1728 stoji na Velikem trgu. Ob tem bo še nastopila Ornella Serafini s predstavo »Storie di emozioni... in strada«.

Na včerajšnji tiskovni konferenci so izpostavili predvsem sinergijo med svetom inštitucij in drugimi organizacijami, ki so združile moči za uresničitev tega hvalevrednega projekta. Poleg občinskih in pokrajinskih oblasti so k pobudi pristopili še onkološki center tržaškega zdravstvenega podjetja, bolnišniško podjetje, tržaška zdravniška zbornica in fakulteta za medicino in kirurgijo tržaške univerze. Iz posegov predstavnikov sodelujočih organizacij je prišla na dan le ena misel, ki so jo vsi izpostavili: »Danes lahko govorimo

Utrinek iz včerajšnje tiskovne konference na tržaškem županstvu

KROMA

o ozdravljivosti zdravja posameznikov, ne pa zgolj o ozdravljivosti bolezni«. V zadnjih letih je prevencija raka na dojki dosegla velike rezultate in število žensk, ki redno opravi mamografijo, se je znatno povečalo.

Italijanska liga za boj proti raku želi s pobudo Rožnati trak predvsem spodbuditi preventivne preglede, saj lahko zdravniki s slednjimi rešijo večje število življenj. Preventivni pregledi so zelo dragi, a so potreb-

ni pri ozdravljanju ljudi, ob tem pa so rezultati veličastni, če je rak diagnosticiran v času. Podpredsednik lige Giorgio Mustacchi pa je mnenja, da bo potrebna še veliko dela, da bi večje število prebivalcev opravilo preventivne preglede. »Zato želimo s to kampanjo povečati občutljivost ljudi do rakastih obolenj, da bi v večji meri hodili na preventivne preglede, ne samo kar zadeva raka na dojki, temveč vse vrste te bolezni«. (and)

OBČINE

Morje-Kras: sodelovanje in varčevanje

Berlusconijska vlada skuša ukiniti majhne občine, da bi tako država nekaj privarčevala? Okoliške občine tržaške pokrajine ji na ta nespameten in zgrešen ukrep odgovarjajo s konkretno racionalizacijo in krčenjem stroškov, imenovanim Morje-Kras.

Občine Milje, Devin-Nabrezina, Dolina, Zgonik in Repentabor so že pred dvema letoma ustanovile medobčinsko združenje, imenovano Morje-Kras, ki omogoča, pred raznih konvencij, konkretno in predvsem varčno sodelovanje. Občine so se v bistvu odločile za številne skupne službe in servise, tako je strošek porazdeljen med več subjekti, kar pomeni, da stanejo usluge teh služb posamezno občino manj, kot če bi službe občina sama opravljala.

Medobčinsko združenje ima skupno službo za ozemlje, skupna okenca za občane, skupno službo za komunikacije, skupno službo za osebje, za davke in za informatiko. Poleg tega je projekt Morje-Kras omogočil nastanek pomembnega organa: skupščine županov. Župani okoliških občin se periodično sestajajo in skupaj obravnavajo teme, ki so odločilnega pomena za razvoj okoliškega ozemlja. Tako je bilo med drugim mogoče sistemsko predstaviti ozemlje občin za turistično promocijo, poleg številnih drugih posegov in ukrepov v korist krajevnega prebivalstva.

Ne gre pozabiti, da sodi Morje-Kras med kakih 40 medobčinskih združenj na ozemlju Furlanije-Juljske krajine, ki so v zadnjih letih zagotovile smotrno upravljanje javnega denarja.

Župani občin tržaške pokrajine, združenih v projektu Morje-Kras zato nasprotujejo spornemu gospodarskemu ukrepu in pozivajo vlado, naj spremeni tiste točke vladnega odloka, ki bi hudo prizadeli majhne občine.

Spremenjeni progi avtobusov št. 30 in 38

Podjetje Trieste Trasporti sporoča, da bo proga avtobusa št. 30 za nekaj tednov spremenjena. Ulica San Giorgio (kjer je sedež Generalnega konzulata Republike Slovenije) je zaradi vzdrževalnih del zaprta za promet, dela bodo predvidoma trajala 17 dni. Avtobus št. 30 bo v smeri proti Ul. Locchi peljal po mestnem nabrežju vso do postaje pri Sv. Andreju, nato pa po ulicah Hermet, Franca in Colautti. Začasno je zaprt za promet tudi del Ulice Bonomea med ulicama Carmelitani in Cividale. Avtobus št. 38 bo zatorej za nekaj dni vozil s Trga Oberdan po Ulici Commerciale in Openki cesti do obelisk ter po Ul. Bonomea navzdol do vogala z Ul. Cividale, kjer bo začasna končna postaja.

Podjetje Trieste Trasporti nudi vse informacije na brezplačni telefonski številki 800-016675 ter na spletni strani www.triestetrasporti.it.

V ponedeljek stavka avtobusov

V ponedeljek, 3. oktobra, bodo krajevni prevozi nekoliko okrnjeni zaradi stavke. Deželno tajništvo sindikata USB je pristopilo k 24-urni stavki. S tem poziva vlado, naj poskrbi za nujne investicije v tem sektorju. Avtobusi bodo vsekar redno vozili med 6. in 9. ter med 13. in 16. uro.

OBČINA TRST - V muzeju Revoltella srečanje šol ob evropskem dnevu jezikov

Mladi in manj mladi, pozor: Za učenje jezikov ni nikoli prepozno

Projekti in glasbeni nastopi štirih šol - Na liceju Prešeren predavanje in nastop

Za učenje jezikov ni nikoli prepozno, saj jeziki služijo ljudem, da se sporazumevajo in razumevajo, služijo torej dialogu in so tako sredstvo miru. To je bila osrednja misel včerajšnjega srečanja, ki ga je Urad za Evropo Občine Trst priredil dopoldne v avditoriju muzeja Revoltella ob evropskem dnevu jezikov, dogodku, ki že desetič poteka na pobudo Evropske unije in Sveta Evrope.

Evropska unija predstavlja namreč pravo jezikovno zakladnico, saj je uradnih jezikov kar 23, obstaja pa tudi več kot šestdeset krajevnih skupnosti, ki govorijo kak regionalni ali manjšinski jezik. Da bi opozorili na to bogastvo in ga ovrednotili, sta EU in Svet Evrope določili 26. september za dan obhajanja evropskih jezikov s trojnimi cilji: spodbuditi v javnosti občutljivost za večjezičnost v Evropi, gojiti kulturno in jezikovno raznolikost ter spodbujati vse, tako mlade kot mlade, k učenju jezikov.

K pobudi se je že pred leti pridružila Občina Trst s svojim Uradom za Evropo (Europe Direct), katerega pripadniki obiskujejo šole in nudijo zainteresiranim informativno gradivo v evropskih jezikih (tudi v slovenščini), poleg tega vsako leto na ta dan priredijo večjo pobudo, vse to pa s ciljem, kot je na včerajšnjem srečanju dejal vodja urada Andrea Brunetti, da vzgojijo evropske državljane in dajo ljudem razumeti, kaj to pomeni. V svojem pozdravu pa se je tržaška podžupanja Fabiana Martini navezala na knjigo Lettera a una professoressa (Pismo profesorici), ki je nastala v okviru znamenite šole iz Barbiane, ki jo je v 60. letih prejšnjega stoletja vodil duhovnik Lorenzo Milani, v kateri se med drugim poudarja tudi pomen učenja tujih jezikov, kar lahko pomaga revnim, da se organizirajo.

Srečanje v muzeju Revoltella je bilo namenjeno mladim, ki obiskujejo nižje srednje šole v Trstu oz. Furlaniji Juljski krajini, ki so bili sočasno tudi glavni protagonisti. To velja predvsem za večstopensko šolo iz Fagagne v Furlaniji, katere dijaki in profesorji so predstavili krajšo predstavo v nemškem jeziku, s katero so se svojčas udeležili natečaja v prireditvi Goethe Instituta iz Turina. Ključno vlogo igra tu glasba, s pomočjo katere različni jeziki, ki se prej niso sporazumevali, lahko posredujejo sporočilo harmonije.

Drugi projekt, s katerim se je občinstvo seznanilo, pa so pripravili na tržaški nižji srednji šoli Corsi: gre za krajši video posnetek, namenjen mladim tujcem, z naslovom Deset slik v desetih minutah, v katerem dijaki te šole v nemškem jeziku na izviren način predstavijo deset umetnin, ki jih hranijo v muzeju Revoltella (med temi tudi delo Josipa Tominca), v dokaz, da se slikarske umetnine lahko »berejo« na različne načine. Posnetek je šola pripravila v sodelovanju z muzejem Revoltella in tržaškim Goethe Institutom.

Protagonisti dopoldneva so bili tudi mladi pevci zborov slovenske osnovne šole Ivana Grbca-Marice Gregorič-Stepančič iz Škedenja in italijanske nižje srednje šole Codermatz, ki so občinstvu postregli z vrsto pesmi v slovenščini, portugalsčini in španščini, medtem ko je pesnica Esther Gratton brala misli o miru v različnih jezikih v okviru projekta Comunicare con un sorriso (Sporočati z nasmehom).

Evropski dan jezikov pa so včeraj obhajali tudi na Liceju Franceta Prešerna, kjer so ob tej priložnosti praznovanje združili z obhajanjem evropskega dneva medkulturnega dialoga, ki ga v Evropski uniji obhajamo 29. septembra, se pravi v četrtek. V ta namen so medse povabili teologinjo, turistično vodičko, novinarko in popotnico Andrejo Rustja, ki je dijakom četrtega in petega letnika vseh smeri govorila o Inuitih, se pravi o Eskimih s polarnega severa. Dijaki vseh razredov jezikovnega liceja ter tisti, ki obiskujejo četrto letnik klasične smeri in smeri uporabnih znanosti, pa so se na koncu zbrali v telovadnici in prisostvovali nastopu ruske folklorne skupine Rodnik. (iz)

Na srečanju v muzeju Revoltella so nastopili tudi mali pevci OŠ Grbec-Stepančič iz Škedenja

KROMA

POKRAJINA - Včeraj predstavitev Gabriella Lugarà nova generalna tajnica

Pokrajinska predsednica Maria Teresa Bassa Poropat je včeraj predstavila javnosti novo generalno tajnico. To je Gabriella Lugarà, ki je bila v tej funkciji že zaposlena na Občini Gradež, še prej pa na občinah Milje, Doberdob in številnih drugih v deželi FJK. Lugaràjeva je strokovnjakinja v admini-

strativnem pravu in pravu lokalnih ustanov, bila je tudi direktorica agencije Areran. Na pokrajini bo poleg generalnega tajništva zadolžena tudi za koordinacijo raznih vodij in bo skrbelo tudi za institucionalne zadeve, predstavnštva, pogodbe in dražbe ter za zaščito pravice do zasebnosti.

DOLINA - Skp Ota: Kako je s parkiriščem centra Klabjan?

Občinski svetnik Stranke komunistične prenovе v dolinskem občinskem svetu Igor Ota je vložil svetniško vprašanje v zvezi s parkiriščem občinskega športnega centra Silvano Klabjan v Dolini.

Ota ugotavlja, da je med 11. in 12. avgustom požar poškodoval, poleg kamionov za odnašanje odpadkov, tudi zunanje zidove in šipe športne dvorane, poleg tega pa je sprememba namembnosti parkirišča obremenjujoča za uporabnike. Zato Ota sprašuje dolinsko županjo Fulvio Premolin, ali so v fazi iskanja ustreznega prostora za začasno premestitev parkirišča za vozila za odnašanje odpadkov iz občinskega zbirnega centra vzeli v poštev tudi alternativne lokacije in zakaj je izbira padla na parkirišče centra Klabjan. Dalje sprašuje, ali je bil s tem pravočasno seznanjen upravitelj centra (A.Š.D. Breg) in ali so bile ustrezno izpeljane protipožarne in varnostne kontrole. Ota želi še izvedeti, ali bo nastala škoda na katerikoli način oškodovala uporabnike centra.

TRG EVROPA - Zaključila se je prireditev, ki je kot vselej privabila veliko število obiskovalcev

Nagrade za najlepše stojnice

Najlepši evropski kiosk je odprlo nizozemsko podjetje Bosma, najbolj originalnega pa avstrijsko podjetje Marinov

S podelitvijo nagrad za najlepše in domišljave stojnice se je v nedeljo zaključila prireditev Trg Evropa, ki jo je kot že vselej tudi letos obiskalo veliko število ljudi. Stojnice sejma, na katerem se že dolgo let predstavljajo prodajalci iz vse Evrope, ki ponujajo ljudem vsakovrstno blago, je ocenila posebna komisija, ki so jo sestavljali predstavniki sredstev javnega obveščanja, javnih institucij, nekega združenja potrošnikov in pokrajinskega združenja Confcommercio. Nagrade je izročila pristojna občinska odbornica Elena Pellaschiar.

Nagrado za najboljšo evropsko stojnico je prejelo podjetje Bosma, ki je na Trgu Vittorio Veneto ponujalo tipične nizozemske sladice in piškote. Nagrado za najbolj originalno stojnico je dobilo avstrijsko podjetje Marinov, ki je prodajalo ročno izdelane predmete. Nagrado za najboljšo italijansko stojnico je prejelo toskansko podjetje Gran Ducato di Toscana, ki je prodajalo tipične toskanske suhomesnate izdelke in sire.

Zaključila se je prireditev Trg Evropa, ki jo je tudi letos obiskalo veliko število ljudi

KROMA

Cosolini danes na tržaški univerzi

Tržaški župan Roberto Cosolini bo danes skupaj z odbornico za šolstvo, univerzo in raziskovanje Antonello Grim obiskal Univerzo v Trstu. Šlo bo za prvi Cosolinijev obisk na vseučilišču, s predstavniki katerega se bo župan pogovarjal o različnih vprašanih skupnega interesa in skušal določiti seznam tematik za usmerjanje prihodnjih ukrepov. O tem bosta župan Cosolini in rektor tržaške univerze Francesco Peroni spregovorila tudi na skupni tiskovni konferenci ob 11.15 v dvorani Cammarata.

Nov sistem plačevanja univerzitetnih taks

Univerza v Trstu in bančni zavod UniCredit, ki vodi službo za univerzitetno blagajno, sta se dogovorila za nov ter inovativen in učinkovit sistem plačevanja vpisnine in univerzitetnih taks v prihodnjem akademskem letu. Gre za sistem MAV on-line, na podlagi katerega bo mogoče obrazec za plačevanje taks mogoče dobiti kar na spletni strani univerze, takse pa plačevati kar po internetu ali pa pri večnamenskih kioskih banke UniCredit, ki se bodo nahajali tudi v študentskem tajništvu, ter seveda pri bančnih okencih in avtomatih.

Zavod UniCredit pa bo študentom nudil še eno zanimivo storitev: do 6. oktobra bodo namreč na sedežih Univerze v Trstu in Gorici predstavniki banke prisotni s stojnicami v okviru pobude Genius for University. Študentje bodo lahko pri teh stojnicah dvignili kupone in tistim, ki se bodo do letošnjega 31. decembra z enim od teh kuponov predstavili v katerikoli agenciji zavoda UniCredit, bodo brezplačno podelili predplačano kartico Genius Card in nudili možnost brezplačnega koriščenja trimesečnega internetnega tečaja angleškega jezika v sodelovanju z ustanovo Education First.

Visok dobiček s 50 centi

Nek srečnež si je v Trstu priigrall visok dobiček 183.272 evrov, za srečko pa je odšel samo polovico evra. Igralec je sodeloval v nagradni igri Magic Mystery (Čarobna skrivnost), sreča pa se mu je nasmehnila v nedeljo opolnoči v igralnem salonu Izi-Play v Ulici Zudecche.

BARKOVLJE - Protest upravitelja lokala La voce della luna

Gladovna stavka proti »smrtonosni« direktivi Bolkenstein

Koncesija za upravljanje lokala bo dodeljena na podlagi mednarodnega razpisa

»Svet ni nevaren zaradi ljudi, ki delajo slabo, ampak zaradi tistih, ki nič ne ukrepano.« Besede Alberta Einsteina visijo mastno tiskane na steni zaprtega lokala La voce della luna v Barkovljah. Tistim, ki nič ne ukrepano, pa gotovo ne gre prišteti upravitelja tega lokala Marcella Di Finizio, ki mu jo je usoda v zadnjih letih pošteno zagodla. Lokal je namreč 14. junija 2008 uničil podtaknjen požar, po ponovnem (kratkem) odprtju pa ga je popolnoma onesposobilo dvakratno neurje. Sedaj sameva in napisi na njem vabijo Tržačane, naj vsaj oni ne ostanejo ravnodušni, tako kakor to dela Dežela Furlanija-Juljska krajina z njenim predsednikom Renzom Tondom na čelu.

Di Finizio že 20 dni gladovno stavka. Tokrat že tretjič zapored: prvič je bilo to zaradi dolgov, ki so se mu nakopili zaradi neizplačane odškodnine s strani zavarovalnice, drugič pa zaradi birokratskih ovir za ponovno odprtje lokala na nabrežju. Tokrat je vzrok sličen, saj gre tudi tokrat za birokratske zaplete, ki jih malim podjetjem postavlja evropska direktiva Bolkenstein. »Ukiniti jo moramo, saj je danes udarila po meni, jutri pa se lahko loti 35 tisoč malih podjetij, ki se soočajo z državnimi koncesijami,« je na včerajšnjem srečanju z novinarji pred lokalom potožil Di Finizio. Številni so se mu pridružili, da bi mu dokazali, da ga v bitki za preživetje podpirajo. La voce della luna je namreč na robu stečaja in 15 ljudi je ostalo na cesti. »V lokal sem vložil 20 let dela, vse svoje prihranke in dobro voljo. Sedaj pa tvegamo, da bom še ob hišo,« je bil zbehan Di Finizio.

Evropska direktiva Bolkenstein predvideva prost pretok oz. liberalizacijo storitev v Evropski uniji, od kulturnega do vzgojnega, socialnega in zdravstvenega področja. »Vlade posameznih držav EU so direktivo proučile in mnoge so ocenile, da ni primerna. Italija pa odlaša in delavcem meče pesek v oči,« pravi Di Finizio, saj direktiva jasno vodi mala podjetja naravnost v smrt. Direktiva namreč, ki jo bo Italija najbrž aplicirala že decembra letos, predvideva, da bodo državne koncesije za upravljanje lokalov dodeljene na podlagi mednarodnega razpisa. »Kako bi lahko jaz konkuriral s svetovnimi mafijami oz. lobiji? Proti njim nimam nobene šanse...«

Di Finizio je Deželo pozval naj zaščiti domača podjetja in delovna mesta, vendar pravi, da je žal vsakič naletel na gluha ušesa. S svojim avtomobilom je vsak dan parkiran pred Tondovim hotelom v Tolmeču. »Ko me predsednik vidi, kar zbeži. Danes sem ga povabil sem, pa ga spet ni.« Pred dnevi je bil Di Finizio v Viareggiu na srečanju s 400 upravitelji kopališč, ki se soočajo z istimi težavami, prihodnji teden pa bo odpotoval v Rim na srečanje s sindikati. (sas)

Marcello Di Finizio pred »svojim« lokalom na barkovljanskem nabrežju

KROMA

NOVINARSKI SINDIKAT - Srečanje s podžupanjo Fabiano Martini Bodo na županstvu kmalu uredili tiskovno središče?

Fabiana Martini ni samo tržaška podžupanja, ampak tudi novinarka. Včerajšnje srečanje z deželnim vodstvom enotnega novinarskega sindikata Assostampa je zato bil, po njenih besedah, »neke vrste povratek domov.«

Nekdanja urednica škofijskega tednika Vita nuova (to funkcijo je morala po prihodu škofa Crepaldirja zapustiti) se je v Novinarskem krožku sestala s predsednikom sindikata Carlom Muscatellom in osta-

limi člani deželnega odbora. Govor je bil, kajpak, predvsem o novinarjih: delno zaradi njene poklicne preteklosti, delno zato, ker je podžupanja v občinskem odboru odgovorna tudi za komunikacijo.

Muscatello je podžupanji predstavil nekatere predloge in jo opozoril na nekaj odprtih vprašanj. Na primer na položaj zaposlenih v občinskem tiskovnem uradu, ki imajo kolektivne novinarske pogodbe. Podžupanja se je strinjala, da je potrebno to anomalijo spremeniti, prav tako pa je pozitivno sprejela predlog, da bi v občinski palači na Velikem trgu uredili tiskovno središče. Novinarji, ki sledijo dogajanju v občinskem svetu, ali tiskovnim konferencam občinskih odborov, bi tako imeli prostor, kjer bi lahko pripravili in uredništvom poslali svoja poročila.

Novembra bodo tržaški novinarji gostili tudi župana Cosolinija, da bi skupaj opravili obračun prvega polletja njegovega mandata.

KMEČKA ZVEZA - Obvestilo lastnikom kmečkih gradenj

Namembnost stavb in davek ICI

Kdo je oproščen plačila občinskega davka na nepremičnine in kdo ne - Pojasnila v zvezi z zazidljivimi zemljišči

Kmečka zveza obvešča lastnike kmečkih bivalnih stavb, da so s tem v zvezi 21. septembra letos začele veljati zakonske spremembe, na osnovi katerih lahko stavba, ki je funkcionalno kmečka in za katero mora izpolnjevati pogoje, ki jih navajamo v nadaljevanju, a po uvrščenosti spada v drugo kategorijo (npr. A3, A4 itd.), dobi s strani agencije za teritorij uvrstitev v kategorijo A6, ki je specifično predvidena za kmečke stavbe zato, da so oproščene občinskega davka na nepremičnine ICI. Isto velja za ostale kmečke stavbe, ki niso bivališča, a imajo kmetijsko proizvodno namembnost (kleti, skladišča, hlevi ipd.). Če izpolnjuje svojo namembnost, je za te stavbe predvidena uvrstitev v kategorijo D10. Obe kategoriji, A6 in D10, sta oproščeni občinskega davka na nepremičnine (ICI). Na ta način se lastniki nepremičnin, ki so trenutno kljub kmetijski namembnosti uvrščene v druge kategorije, izognemo možnim pritožbam s strani občinskih uprav. Slednje bi lahko namreč na osnovi odredbe kasacijskega dvora izračunale omenjeni davek na kmečke stavbe, ker niso uvrščene v kategorijo A6 oziroma D10, ki se edine pravno smatrajo kot kmetijske.

Zainteresirani morajo predstaviti zadevno prošnjo na agencijo za teritorij do 30. septembra. Preden to storijo, pa naj preverijo, ali zgradbe izpolnjujejo pogoje, da se jim prizna status kmečke stavbe. Preveriti

morajo tudi, ali so stavbe že uvrščene v omenjene kategorije (A6 oziroma D10). Ob koncu navajamo prej namenjene pogoje.

Stanovanjsko stavbo mora koristiti kot bivališče poklicni kmet vpisan v register podjetij, ki obdeluje posestvo v povezavi s stanovanjsko hišo.

Zemljišče, ki je pridelovalno vezano na kmečko stavbo mora imeti najmanj površino enega hektarja. Pri tem so izjema kmetije, ki gojijo žlahtne kulture na prostem ali v rastlinjakih. V tem primeru je dovolj, da imajo obdelovalne površine 3000 kv. m. Isti kriterij velja za posestva, ki se nahajajo na goratih območjih.

Letni promet kmetije (vrednost prodanih proizvodov) mora preseči polovico skupnih prihodkov nositelja obrata. Pri tem so izključeni njegovi prihodki iz kmečke pokojnine. Če se posestvo nahaja v goratem območju, je dovolj, da vrednost prometa iz kmetijske dejavnosti presega četrtino skupnih dohodkov.

Ni nujno, da se kmečka stavba nahaja na zemljiščih, ki jih kmet obdeluje. Mora pa se nahajati, glede na obdelane površine, v isti ali sosednji občini.

V primeru istočasnega bivanja v stavbi subjektov (kmetov), ki izpolnjujejo pogoje za davčno oprostitvev in drugih, ki nimajo teh rekvizitov, prevladajo pri določitvi namembnosti prvi, tako da se celotna stavba smatra kot kmečka.

Status kmečke stavbe se prizna za površino 80 kv. m., če v njej biva samo ena oseba, ki ima potrebne rekvizite, in za dodatnih 20 kv. m. za vsakega drugega stanovalca.

Iz kategorij, v katere se lahko uvršča kmečka stanovanjska stavba, so izključene tiste, ki spadajo v kategoriji A8 in A1. V te so uvrščene zgradbe z zahtevnejšimi gradbenimi značilnostmi (vile, gradovi ipd.).

Za strukturalne kmečke stavbe, ki morajo biti, kot smo že povedali, uvrščene v kategorijo D10, niso potrebni pogoji kot za stanovanjsko hišo, ampak le, da se v njih opravlja kmetijska dejavnost, in da upravitelj ali lastnik kmečke stavbe vodi kmetijsko dejavnost.

Ker je v teh dneh veliko naših članov želelo pojasnila tudi v zvezi z zazidljivimi zemljišči, navajamo, da zazidljivo zemljišče ni podvrženo davku ICI le v primeru, da ga dodeljuje lastnik, ki je istočasno profesionalni kmet, vpisan v sezname obveznega zavarovanja zavoda INPS. Kmečka zveza vabi svoje člane in ostale kmete, ki izpolnjujejo zgoraj navedene pogoje, da se čim prej zglasijo v njenih uradih v Trstu, Gorici in Čedadu za izpolnitev in predstavitev tozadevnih prošenj. Zaradi organizacijskih potreb vabi člane in morebitne interese, da se za sestanek predhodno dogovorijo po telefonu: Trst - 040362941, Gorica - 048182570 in Čedad - 0432703119.

Znanstvene igre za otroke v Miljah

V miljskem zgodovinskem jedru bo današnji dopoldan posvečen najmlajšim. Že peto leto zapored bodo namreč zaživele znanstvene igre za otroke, ki jih prireja miljska občinska uprava s pokroviteljstvom tržaške pokrajine. Sprehod po miljskih uličicah bo za otroke od 4. do 11. leta enkratna priložnost za spoznavanje znanosti skozi igro. Miljski Mandrač bo ostal zaprt za promet od 8. do 13. ure.

Tek za zmajem drevi na Pončani

Kulturno združenje Tina Modotti vabi drevi na svoj sedež v Ulico Ponziana 14, kjer bodo ob 20.30 predvajali film Tek za zmajem Marca Fosterja (2007) - povzet po istoimenski knjigi afganistanskega pisatelja Khaleda Hosseinija. Gre za izjemno čustveno pripoved o ljubezni in prijateljstvu v Afganistanu v času krutege talibanskega režima ter zgodbo o dveh dečkih, Amiru in Hassanu - najboljših prijateljih, ki se znajdetaj v razdeljeni državi, kateri grozi kruta vojna. Za ogled filma je potrebna izkaznica italijanske federacije filmskih klubov.

Mario Šušteršič jutri v knjigarni Lovat

V knjigarni Lovat na Drevoredu XX.septembra (nad veleblagovnico Oviessie) bo jutri ob 18. uri Mario Šušteršič predstavil svojo knjigo, italijanski prevod knjige Sledovi slovenske prisotnosti v Trstu, ki na zanimiv in nazoren način pripoveduje o prisotnosti in delovanju Slovencev v središču mesta. Z avtorjem se bosta pogovarjala zgodovinar Jože Pirjevec in novinar Pierluigi Sabbati. Vstop je prost.

Ko so Benečani podrl atenski Partenon

V dvorani Giubileo grške skupnosti v Trstu (Nabrežje III. novembra 9) bodo jutri ob 18. uri predstavili knjigo novinarja Alessandra Marza Magna Atene 1687. Venezia i turchi e la distruzione del Partenone. Avtor se pogloblja v dogajanja v letu 1687, ko so Benečani bombardirali atenski Partenon. Ob avtorju bosta spregovorila predsednik grške skupnosti Antonio Sofianopulo in arhitekt Gino Pavan.

Maša policije v cerkvi na Greti

V četrtek bo policija obhajala svojega zavetnika nadangela Mihaela (kot takega ga je leta 1949 razglasil papež Pij XII.). Osrednja italijanska državna svečanost bo letos v Ferrari, v Trstu pa bo v četrtek ob 9.30 slovenska maša. Kaplan policije Paolo Rakic jo bo daroval v cerkvi na Greti, mestni četrti, ki je zaradi odmevnega zločina prešla v ospredje dnevnih kronike.

Za zdrs na solati odgovarja supermarket

Tržaško sodišče je z avgustovsko rozsodbo potrdilo, da je za nesrečo v trgovini odgovoren upravnik. 66-letnici, ki je pri blagajni nekega supermarketeta stopila na list solate in dvakrat zapored padla na tla ter se pri tem hujše poškodovala, bo moralo podjetje, ki upravlja supermarket, odšteti 53.000 evrov odškodnine. Zagovorniki podjetja so sicer trdili, da je list solate padel eni izmed strank in da nesreče v trenutku ni bilo mogoče preprečiti. List je bil namreč na tleh pri blagajni, daleč od predalov z zelenjavo. Sodnik, ki se je skliceval na nekatere razsodbe kasacijskega sodišča, pa je bil drugačnega mnenja: potrdil je, da je za blago in nadzor nad njim vsekakor odgovorno podjetje, ki upravlja prodajalno.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - Novost letošnje sezone je sodelovanje z društvu

Abonmajnska kampanja SSG ali ... Ma me prou provociraste

Po društvih bo sezono predstavila dvojica Kjuder&Rustja - V Kulturnem domu Pupkin, Baski ...

V Slovenskem stalnem gledališču se mrzlično pripravljajo na novo gledališko sezono. Organizatorica Valentina Repini v teh dneh usklajuje še zadnje termine številnih dogodkov, ki se bodo v tržaškem Kulturnem domu in na mnogih lokacijah po teritoriju zvrstili v prihodnjih tednih.

Veliki koledarski listi so skoraj polni, saj je letošnje Vabilo k abonmaju nateleto na dober odziv. Novost letošnje sezone predstavlja namreč sodelovanje med Slovenskim stalnim gledališčem in kulturnimi društvu, ki jih med Slovenci v Italiji res ne manjka. »Glavni poudarek letošnje sezone bo na vedrini, zato smo se odločili, da tudi repertoar predstavimo na šaljiv način,« nam je včeraj pojasnil Sergej Verč, ki je z Jašo Jamnikom in Borisom Kobalom zadolžen za umetniško vodenje teatra. »Društvom smo ponudili skeč Ma me prou provociraste ... Napisal ga je Adrijan Rustja, ki v njem nastopa v vlogi moškega, ki nima pojma o gledališču in naši letošnji ponudbi. Zato mu profesorica slovensčine Minu Kjuder skuša pojasniti zadevo. Skeč traja okrog petindvajset minut, nato pa bo predstavnik SSG predstavil različne tipe abonmajev in odgovarjal na vprašanja občinstva.«

Kot je pojasnila Valentina Repini, so društva ponudbo lepo sprejela: spored predvideva že dvanajst predstavitev, najbrž pa jih bo na koncu tudi več, saj so prijave še možne. V sodelovanju s SKD Slavko Škamperle bo Ma me prou provociraste ... prvič zaživel na Stadionu 1. maja in to v sredo, 5. oktobra, ob 20.30. Tri dni kasneje bodo sezono predstavili v Tržaški knjigarni (ob 18.30 v sodelovanju s Slovenskim klubom). Ostale predstavitve bodo v večernih urah (ob 20.30): 11. oktobra bo na vrsti Nabrežina (SKD Igo Gruden), 13. oktobra Ricmanje (SKD Slavec), 17. oktobra Ronke (Združjenje staršev romjanske šole, SKD Jadro in SKD Tržič). V sredo, 19. oktobra, bo dvojica Kjuder&Rustja nastopila v openskem Prosvetnem domu (SKD Tabor), 21. v Miljah (društvo Kiljan Ferluga), 22. v Trebčah (SKD Primorec).

Repertoarju SSG bo posvetilo enega svojih ponedeljkovih večerov tudi Društvo slovenskih izobražencev (24. oktobra), dan kasneje bo predstavitev v prostorih barkovljanskega društva, 27. oktobra v Repnu (KD Kraški dom), 29. oktobra pa v Boljuncu (SKD France Prešeren).

V tržaškem Kulturnem domu bo nastopil tudi baskovski mladinski zbor Leioa Kantika Korala

K vpisu abonmajev bodo vabili tudi z nekaterimi dogodki »v hiši«, ki so v Kulturnem domu že prava stalnica. 7. oktobra bo mogoče prisluhniti priljubljenemu Pupkin kabaretu, 13. oktobra znamenitemu baskovskemu mladinskemu zboru Leioa Kantika Korala, dan kasneje uspešnici lanske sezone Zlati zmaj, s katero bo SSG nastopilo na Borštnikovem srečanju, 28. oktobra pa dramsko-plesni monodrami Mama Vesne Furlanič Valentičič.

Na svoj račun bodo prišli tudi otroci, katerim bo namenjena predstava Gledališča Koper Mali modri Huhu (11. oktobra ob 18. uri v mali dvorani), koprsko gledališče pa bo 12. oktobra gostovalo tudi v Ljudskem domu v Križu s predstavo Poslednji termina()tor, v kateri igra Gajmir Lešnjak - Gojic in Boris Kobal.

In ravno Borisu Kobalu je bila zupana režija uvodne domače produkcije, ki bo premiero doživela 4. novembra. Stil, barva in delno tudi sporočnost komedije Šoferji za vse čase spominjajo na tiste iz Kobalove Afrike, pravi umetniški vodja Verč, čeprav je vlogo afriškega črnca prevzel muslimanski Arabec. Ali bo besedilo uveljavljenega hrvaškega avtorja Mira Gavrana med gledalci naletelo na vsaj del tiste naklonjenosti, ki je spremljala predstavo Afrika ali Na svoji zemlji, pa bo znano čez dober mesec dni. (pd)

GLEDALIŠČE Letos tudi štiri predstave v Benečiji

Slovensko stalno gledališče je na predstavitveni tiskovni konferenci obljubilo, da bo letos razpisalo tudi beneški in goriški abonma. Ponudba za goriške abonente sicer še ni izpiljena, beneški ljubitelji gledališča pa si lahko oddahnejo: Slovensko stalno gledališče jih bo v letošnji sezoni obiskalo s štirimi domačimi produkcijami.

Beneška ponudba bo »potujoča«, saj bodo štiri novitete SSG predstavili v štirih različnih krajih. V Špetru bo na sporedu otroška produkcija Deseti raček Milana Jesiha, ostale predstave pa bodo za odrasle. V Čedadu bodo uprizorili Magrisovo igro Saj razumete, na Lesah komedijo Šoferji za vse čase Mira Gavrana, v Kobaridu pa Jelinčičevo dokumentarno dramo Kobarid '38 - kronika atentata.

KNJIGE - Slovenija Pirjevčev Tito še vedno najbolj prodajan

Pirjevčeva zadnja knjiga Tito in tovariši (Cankarjeva založba) še naprej vztraja na prvem mestu posebne lestvice najbolj prodajanih knjig za odrasle v Sloveniji. Lestvico »Naj 10 v slovenskih knjigarnah«, oblikovano ločeno za knjige za odrasle in knjige za otroke ter mladino, za pretekli mesec pripravlja Združjenje knjigotržcev, ki deluje v okviru Zbornice založništva, knjigotrštva, grafične dejavnosti in radiodifuznih medijev. Knjiga Tito in tovariši je vrh lestvice zasedla že junija in na njem vztraja že četrti mesec zapored.

Med knjigami za otroke in mladino je na prvem mestu po prodaji knjiga Smrkci, velika knjiga povesti, ki je izšla pri založbi Grahovac.

Koža iz bombaža med nominiranci Prix Italia

Radijska igra Koža iz bombaža avtorice Gabriele Babnik, ki je nastala v produkciji 3. programa Radija Slovenija, se je na 63. festivalu Prix Italia uvrstila med tri nominirane igre v kategoriji priredb. Mednarodna žirija je v obrazložitvi poudarila, da delo presega stereotipni in etnološko obarvan okvir sicer vselej privlačnih ljubezenskih zgodb. Koža iz bombaža je priredba avtoričinega prvega istoimenskega romana. Glavni junak zgodbe je izobražen in angažiran Afričan, zaljubljen v belko. Ob intimnih usklajevanjih slovensko-afriškega ljubezenskega para se razkrivajo medkulturni konflikti in predvsem pomembne politične teme, še piše v obrazložitvi. Igro je režirala Irena Glonar, dramaturginja je bila Vilma Štritof, glasbena oblikovalka Darja Hlavka Godina, tonski mojster pa Jure Culiberg. Glavni vloge sta interpretirala Sabina Kogovšek Zrnc in Gašper Tič. Prix Italia je najstarejši in najprestižnejši mednarodni festival na področju medijske umetnosti. Ustanovljen je bil leta 1948 na Capriju, v 63 letih pa je medijsko kulturo promoviral v večini italijanskih mest. (STA)

Pesnica Lucija Stupica v bruseljskem metroju

Ob evropskem dnevu jezikov je evropsko partnerstvo nacionalnih kulturnih inštitutov držav članic EU v sodelovanju z bruseljskim javnim prevoznikom STIB ter slovenskim veleposlaništvom v Belgiji postaje bruseljskega metroja spremenilo v mesta poezije. V projektu iz Slovenije sodeluje pesnica Lucija Stupica. Na postajah bruseljskega metroja je predstavljenih 21 pesmi različnih avtorjev, ki skupaj predstavijo 18 evropskih jezikov. Lucija Stupica se z naslovom Poezija na podzemeljski železnici (Poems on the Underground) predstavlja s pesmijo Megleni hrbeč. Pesem je predstavljena v slovenskem izvirniku ter nizozemskem in francoskem prevodu. Stupica (1971) je pesniški prvenec Čelo na soncu izdala leta 2000. Sledili sta zbirki Vetrolov (2004) in Otok, mesto in drugi (2008). (STA)

OPERNO GLEDALIŠČE VERDI - Simfonična sezona

Mogočnost Mahlerjevega Vstajenja

Ob 100-letnici skladateljeve smrti se nam ta glasbeni spomenik ponuja kot enkratni primer ustvarjalne svobode -Izvajalce je dokaj zanesljivo vodil Boris Brott

»Ce je to še glasba, pomeni, da glasbe ne razumem več.« Tako je dejal veliki dirigent Hans von Bülow, ko mu je Gustav Mahler zaigral na klavir prvi stavek svoje 2. simfonije-Totenfeier, mrtvaški ples. Neizprosna sodba umetnika, ki ga je Mahler visoko cenil, je skladatelja tako globoko prizadela, da je povsem ohromila njegov ustvarjalni zalet. Minila so leta in v vzburljivem romanu Mahlerjevega življenja je naključje prekinilo začaran krog z dogodkom, ki ga lahko tolmačimo kot povračilo povzročene škode: na pogrebu von Bülowa je skladatelj slišal verze, ki so mu zazveneli kot ožarjenje in Klopstockova oda Auferstehung-Vstajenje je skladateljsko paralizirala spremenila v nezadržan ustvarjalni tok, ki je podrl vsakršne pregrade in pripeljal simfonijo do mogočnega, do tedaj nezasišlanega finala. Ob 100-letnici Mahlerjeve smrti se nam ta glasbeni spomenik ponuja kot enkratni primer ustvarjalne svobode, kot izliv umetniške duše, ki je želela svoja čustva preliti v glasbo z vsemi mogočimi sredstvi, z izpovedno močjo, ki je v iskrenosti svojega hotenja podirala vse konvencije, okostenela pravila, ki so ukleščala komponista v mejah dovoljene in prebavljivega. Po Beethovnu je bil Mahler prvi, ki je v simfonije vpletel tudi človeški glas: to sicer ni postala stalnica, kajti med devetimi simfonijami imajo le štiri zbor in soliste. 2. simfonija v c-molu sodi v takozvan ciklus »Wunderhorn«, pesniške zbirke Dečkov čudežni rog, ki je Mahlerju navdihnila vrsto čudovitih samospelov. Urlicht, kar bi lahko prevedli kot Izvirna luč ali praluč, je postal četrti stavek, tretji pa je prosta instrumentalna priredba genialne Ribje pridige sv. Antona. Programski okvir je lahko v po-

Številna zasedba za mogočno partituro

F. PARENZAN

moč poslušalca, ki išče pripovedno nit: prvi stavek kot pogrebni sprevod, s srhljivo koračnico, drugi kot blažilni premor ob lagodnem ritmu dunajskega valčka, tretji spet nemirno utripajoč, četrti v spokojni veri, da bo smrtniku zasijala večna luč, finale pa kot zmago-slavna potrditev optimistične vere v vstajenje.

Kanadski dirigent Boris Brott, ki smo ga spoznali v minuli operni sezoni (dirigiral je opero Sam-

son et Dalila), je čutil potrebo, da je pred izvedbo občinstvu posredoval svoja razmišljanja o simfoniji. Neobičajna, a vsekakor dobrodošla poteza, je morda olajšala trud manj osveščenim poslušalcem, pokazala pa je tudi zavzetost mojstra, ki se dobro zaveda veličine partiture. Škoda, da se tudi vodstvo gledališča ni potrudilo, da bi orkester ojačilo z dodatnimi glasbeniki, kajti instrumentacija zad-

njeva stavka zahteva tudi skupino trobil, ki mora igrati za odrom: prihodi in odhodi trobilcev, ki so morali odigrati dvojno vlogo, so motili izredno delikatne trenutke, ansambel pa bi bolje deloval, če bi ojačili tudi število godalcev. Zbor, ki ga je prvič vodil novi zborovodja Paolo Vero, je razpolagal z dodatnimi elementi in je zazvenel dokaj bogato: težave so se razkrile le v najvišjih legah, tako pri tenoristih kot tudi pri sopranistkah.

Boris Brott je svojo nalogo opravil dokaj zanesljivo: nemiren, razburljiv potek Mahlerjeve pripovedi je upravljal z večšo roko, manjkala pa je globlja čustvena predanost, tisti neopredeljivi kanček nebrzdane postvarjalne slasti, ki spremeni korektno in dognano interpretacijo v vročo, doživeto emocijo. Žal so tudi mnogi orkestraši pokazali nekako ravnodušnost: pri Mahlerju je marljiva in korektna igra le izhodišče, ki ga mora izvajalec nadgraditi s čustvenim, strastnim muziciranjem. Vsekakor smo doživeli lepoto komponistovega sveta, čudežni splet zvokov narave in utripov človeške duše, ekstaza pa se je prekinila ob vstopu sopranistke; altistka Tiziana Carraro je dokaj rahlo-čutno podala Urlicht, sopranistka Sara Galli pa ni bila kos svoji vlogi: glas se je nevarno tresel in intonacija ni bila neoporečna, na srečo sta zbor in orkester kmalu nato sprožila mogočni naboj zaključnega korala ter popeljala izvedbo do pričakovane viška. Veliko aplavzov za vse postvarjalce iz dvorane, ki je bila tudi tokrat zelo dobro zasedena.

Katja Krajc

ZBOROVSKA GLASBA - Vokalna akademija Ljubljana osvojila novo lovoriko v Dolini Aoste

Stojan Kuret: Vedno moraš imeti pogum, da stopiš na oder

Zmaga na prvem tekmovanju Grand Prix de la Vallée d'Aoste - Precej zahtevna preizkušnja zaradi ozvočenja

Pevci Vokalne akademije Ljubljana (desno med nastopom) so pod vodstvom Stojana Kureta (levo na nagrajevanju) v Dolini Aoste osvojili novo lovoriko

Na odru glavne prireditvene dvorane v Saint Vincentu so zapeli sproščeno, s polnim leskom svojih »zlatih« glasov in brez zborovodje, ki jim je po slovesnosti podelitve najvišje nagrade prepustil oder zmagovalcev. Člani Vokalne akademije Ljubljana so ponovno osvojili prvo nagrado, tokrat na prvi izvedbi mednarodnega tekmovanja Grand Prix de la Vallée d'Aoste. Deželni glasbeni zavod in odbornišstvo za kulturo avtonomne italijanske dežele sta vzorno investirala veliko truda in sredstev v to novo kulturno pobudo, ki je pomembna tako s pevskega vidika kot nova priložnost v evropskem zborovskem gibanju, kot tudi s turističnega in kulturnega vidika z vabilom v malo dolino, ki je izredno bogata ne samo zaradi naravnih znamenitosti, a tudi zaradi zelo dragocenih biserov edinstvene srednjeveške in tudi starorimske dediščine. Letos je umetniška komisija izbrala deset zborov iz Italije, Slovenije in Romunije. Vsak je najprej nastopil s polurnim programom, trije pa so bili izbrani za finale, na katerem so se pomerili zbori Città di Piazzola sul Brenta, Complesso vocale di Nuoro in moška skupina VAL. Ko se na tekmovanjih pojavi mlada, a že zelo uveljavljena slovenska skupina, je tekmovanje vedno zelo zahtevno, saj nekateri zbori jasno priznajo, da njena udeležba dejansko pogojuje njihovo optimistično upanje v zmago. Zborovodja Stojan Kuret pa ni zagovornik »počivanja na lovorikah«: »Vsak opravi po svojih močeh, ne glede na konkurenco, vsako tekmovanje je

lahko presenečenje. Zgreši, kdor se ne vpiše, saj moraš vedno imeti pogum, da stopiš na oder. Enkrat bo uspelo nam, drugič drugim, to je jasno. Vsak koncert je nova preizkušnja in tokrat je bila precej zahtevna, ker so bili pogoji neprimerni za petje. Še nikoli nisimo peli na tekmovanju, na katerem je bilo petje ozvočeno zaradi neakustičnosti dvorane, kar pomeni, da postane jakost zvoka odvisna od zunanjih, tehničnih faktorjev. Na odru so bili mikrofoni za ojačevanje postavljeni v ravno vrsto, zato se nismo mogli postaviti v polkrog in pevci se med seboj niso slišali. To je seveda pogojevalo nastope vseh zborov. Moramo vsekakor upoštevati, da se bodo pomankljivosti prve izvedbe tekmovanja zagotovo rešile s prakso. Dobre volje s strani organizatorjev je bilo veliko; vložili so veliko sredstev, tekmovanje je zanimivo, kraji so lepi in ljudje gostoljubni. Poleg tega je začetno »sito« dobra ideja, saj se lahko udeležijo izključno zbori, ki so dobitniki prvih nagrad na državnih in mednarodnih tekmovanjih.«

Obakrat ste izvedli skladbo Giovannija Bonata, ki je sedel v žiriji z drugimi člani mednarodne žirije (predsedoval ji je Filippo Maria Bresan). Kaj pomeni peti pred avtorjem, ki mora ocenjevati izvedbo lastnega dela?

»Zgodilo se je popolnoma po naključju. Izbrali smo skladbo, ki so kvalitativno vredne, da se zbor pokaže v določeni luči. Ko smo zvedeli, da je bil skladatelj v žiriji, smo bili zelo zadovoljni; njegove sklad-

be spadajo v naš redni program, avtorjeva prisotnost pa je bilo dodatno presenečenje.«

Organizatorji so poskrbeli za širitev krajevne, ljudske tradicije z obvezno skladbo Le prisonnier v priredbi Vica Neesa, hkrati so spodbudili obogatitev literature z dodatno možnostjo izvajanja praižvedb novih priredb po valdostanskih ljudskih spevih. Zbor VAL je v tem primeru lahko črpal iz svojih vrst ...

»Tako je. Zaprotil sem pevca Andreja Makorja, ki se uspešno udejstvuje tudi v skladateljevanju, da je priredil njihovo ljudsko pesem La blonde.«

Za odlični finalni nastop ste izbrali bolj koncertni kot tekmovalni program s solistko in instrumentalnimi spremljavami, kar je bilo v takem, izrazito zborovskem kontekstu precej tvegano.

»V predtekmovanju smo pokazali, kaj zmoremo a cappella; hotel sem dodati druge barve, ki jih naš zbor premore. Nastopamo tudi s tem reper-toarjem in skladbe so dovolj vredne za ta okvir. Mogoče niso vsi žiranti sprejeli te odločitve najbolj pozitivno, v pravilniku pa ni bilo posebnih omejitev glede tega.«

Poleg lesene trofeje ste dobili tudi denarno nagrado. Imate že kakšen načrt?

»Verjetno bomo plačali kilometrine, ki smo jih nabrali v zadnjih dveh letih in še kakšen honorar, mogoče bi prišel v poštev tudi nov cd.«

Rossana Paliaga

BENETKE - Razstava v muzeju Guggenheim do 2. oktobra

Poklon Ileani Sonnabend

O galeristki in zbirateljici, eni najpomembnejših osebnosti sodobnega umetnostnega okvira druge polovice dvajsetega stoletja

V beneškem muzeju Guggenheim je na ogled razstava naslovljena Ileana Sonnabend. Un ritratto italiano. Pobuda je posvečena galeristki in zbirateljici Ileani Sonnabend, eni izmed najpomembnejših osebnosti sodobnega umetnostnega okvira druge polovice dvajsetega stoletja.

Sonnabendova se je rodila v Bukarešti leta 1914. Njen oče je bil uspešni poslovnež in svetovalec za ekonomijo romunskega kralja Karla II. Leta 1933 je Ileana poročila Lea Karusza, ki si je pozneje spremenil priimek v Castelli in postal eden najpomembnejših svetovnih galeristov. Zakonca Castelli sta se leta 1935 preselila v Pariz in tam odprla galerijo. Šest let pozneje pa sta se preselila v New York. V letih štirideset sta obiskovala muzej-galerijo Peggy Guggenheim naslovljeno Art of this century, ki je delovala od leta 1942 do leta 1947, kjer sta tudi kupovala dela umetnikov. Med leti 1940 in 1950 sta Ileana in njen mož začela zbirati dela različnih avtorjev, med katerimi velja omeniti predvsem Pjera Mondriana in Jacksona Pollocka. Leta 1957 sta oprla njuno prvo galerijo v New Yorku, v sklopu katere sta odkrila na primer Jasperja Johnsa in Roberta Rauschenberga. Z njunim delovanjem sta tudi začela podpirati nove zvrsti umetnosti, kot sta bila na primer neodadaizem in pop art.

Leta 1959 se je Ileana poročila z Michaelom Sonnabendom in z njim tri leta pozneje odprla galerijo v Parizu. Tu sta predstavila dela ameriških umetnikov in nekaterih mladih Italijanov, med katerimi lahko omenimo Maria Schifana, Michelangela Pistoletta, Gilberta Zoria, Maria Merza in Jannisa Kounellisa. Leta 1970 sta zakonca Sonnabend odprla še galerijo v New Yorku, ki sta jo po enem letu preselila v četrt Soho. Preko trženja in zbiranja je Ileana odkrila nova uveljavljajoča se ameriška in evropska gibanja, kot je bil na

primer minimalizem, transavantgardo, performance, neoekspresionizem, neo-geo in novo fotografijo.

Zakonca Sonnabend sta vzpostavila trdne vezi z Italijo in predvsem z Benetkami, kjer sta dolgo let v poletnih mesecih najemala stanovanje. V njunih italijanskih počitnikovanjih sta srečala in spoznala številne umetnike, kritike in galeriste.

Beneška razstava se navezuje ravno na pravkar omenjeno vezo. V tem duhu je bilo izbranih več kot šestdeset eksponatov iz newyorške zbirke Sonnabend, med katerimi najdemo slike, fotografije, kipe in prostorne postavitve. Gre za dela italijanskih umetnikov, ob katerih so na ogled še dela mednarodnih avtorjev, ki se nave-

zujejo na italijansko kulturo, pokrajino in tradicijo. Med eksponati najdemo na primer portret Ileane Sonnabend Andyja Warhola in dela vezana na Italijo Rauschenberga ter Cya Twomblyja. Ob teh so tudi fotografije mednarodnih avtorjev, kot so na primer Candida Höfer, Bernd in Hilla Becher, Hiroshi Sugimoto ter Max Becher. Glede prisotnosti italijanskih umetnikov velja omeniti Tana Festa, Lucia Fontano, Mimma Rotello, Schifana, Pjera Manzoni in predstavnike gibanja arte povera, med katerimi Merza, Calzolarija in Kounellisa. Razstavo si je mogoče ogledati do nedelje, 2. oktobra, in sicer od srede do nedelje od 10. do 18. ure.

Štefan Turk

LJUBLJANA V Mestu žensk mističnost in magija

Mednarodni sodobnih umetnosti Mesto žensk bo tudi v 17. izdaji, ki bo potekala med 5. in 15. oktobrom, predstavil različne umetniške žanre s poudarkom na uprizoritvenih umetnostih. Tematsko vodilo letošnjega festivala je Abra-kadabra: v ospredju bosta namreč mističnost in magičnost kot svojevrstna kritika pesimističnega stanja stvari. V današnjem času, ko razmišljamo o koncu sveta ali o koncu sistema, ki ga poznamo, smo si po eni strani želeli reflektirati resničnost, ki nas pripelje do tega brezupa, po drugi strani pa pokazati čudovite domišljajske projekte. Hoteli smo opozoriti na magijo, domišljijo, utopijo, tisti lepi del človeka, v katerem rastejo pozitivne ideje, in se za trenutek oddaljiti od krize, od političnega in ekonomskega kolapsa, je na včerajšnji novinarski konferenci povedala programska vodja festivala Mara Vujić.

Festival bo v Galeriji Škuc uvedla mednarodna skupinska razstava Urok, za katero se je svetu magije prepustilo 14 umetnic iz ZDA, Islandije, Švedske, Velike Britanije in Slovenije. Posebnost otvoritvenega večera bo, da ga bo sočasno z odprtjem razstave pospremlilo še pet performansov šestih umetnic, med katerimi bo tudi Lana Zdravković iz Slovenije.

Ker živimo v času socialne, politične in gospodarske krize, smo se želeli odmakniti od črnogledih misli, da ni prihodnosti, in ponuditi alternativne možnosti prihodnosti, od skulptur, instalacij do živih »happeningov«. Nismo skušali ignorirati temnih strani, pač pa se premakniti k svetlobi, k srečnim stvarim, je dejal kurator razstave in programske sovodja festivala Predrag Pajdić.

V programu scenskih umetnosti je Vujićeva izpostavila mlado hrvaško koreografino in plesalko Natašo Mihoci s koreografskim prvcem Nihče ni nedolžen, ki preizprašuje vlogo medijev in popularne kulture, ki otrokom vsiljujejo trende, vzore, ideale. Na drugi strani pa bo starejša plesalka Liz Aggiss iz Velike Britanije v svojem performansu tematizirala »staro« telo in taktike preživetja v zrelih letih.

Po besedah Vujićeve bosta zanimivi tudi španska skupina Erre que erre s plesnim performansom Avatar, ki se ukvarja z raziskovanjem gibanja v virtualnem prostoru, ter interdisciplinarna umetniška organizacija iz ZDA La Pocha nostra, ki se posveča političnim, spolnim temam in aktivizmu.

Na treh koncertih po izboru Bogdana Benigarja bodo nastopili češka pevka in violinistka Iva Bitova s kitaristom Vladimirjem Vaclavekom, nova zvezda alternativne scene - kanadska pevka Michelle Gurevich s projektom Chinawoman in avstrijsko odkritelje Soap&Skin, ki ga sestavljajo Anja Plaschg s skupino.

V filmskem delu bo med drugim mogoče videti retrospektivo francoske pisateljice in režiserke Marguerite Duras, srbski dokumentarec 12-15 odstotkov, ki govori o pojavnosti žensk in drugih marginaliziranih skupin v medijih, ter pet arabskih dokumentarcev po izboru Amal Ramsis, režiserke in selektorice sorodnega festivala iz Kaira, imenovanega Arab-Iberoamerican Women Film Festival.

Letos prvič bo festival, ki ga organizira Društvo za promocijo žensk v kulturi - Mesto žensk, gostil umetnico na rezidenci. To bo v Nemčiji živeča poljska umetnica Justyna Koeke, ki največ ustvarja na polju kiparstva in performansa. (STA)

GORICA - Šest levosredinskih strank predstavilo manifest

Leva sredina enotno na volitve, primarnim se ne bodo odrekli

Collini županski kandidat le v primeru, da bo zmagal novembra - Poudarili pomen znanja slovenščine

Kandidatura Roberta Collinija je za levo sredino dodana vrednost, koalicijo pa bo lahko vodil le v primeru, da se bo predstavil in zmagal na primarnih volitvah. Tako pravijo predstavniki Demokratske stranke, Slovenske skupnosti, Italije vrednot, Foruma za Gorico, Levice ekologije in svobode ter Stranke komunistične prenovne-Federacije levice, ki so včeraj na goriškem županstvu predstavili manifest primarnih volitev, iz katerih bo 6. novembra izšlo ime levosredinskega županskega kandidata, s katerim bodo prihodnje leto skušali iztrgati desni sredini upravo goriške občine.

»Leta 2007 se je leva sredina predstavila na občinskih volitvah s štirimi kandidati, danes pa imamo enotno koalicijo, ki je sad večmesečnega srečevanja in dogovarjanja med šestimi strankami,« je povedal občinski tajnik DS Giuseppe Cingolani in poudaril, da so primarne volitve pomembno sredstvo participacije, ki se mu leva sredina ne namerava odreči niti zdaj, ko se je na sceni pojavil direktor deželnega sedeža Rai Collini. Njegova morebitna kandidatura, so povedali predstavniki DS, SSK, Italija vrednot, Foruma, LES in SKP, je lahko »resurs« za levo sredino - da bi lahko zmagal proti sedanjemu županu Ettoreju Romoliju, je pokazala tudi anketa, ki jo je izvedla DS -, podpreti pa so ga pripravljene le v primeru, da se bo udeležil primarnih volitev.

»Zmaga na pokrajinskih volitvah nam je pokazala, da znamo in moramo biti združeni,« je povedala tajnica Italije vrednot Donatella Gironcoli, Anna Di Gianantonio pa je spomnila, da se je Forum za Gorico pred štirimi leti rodil ravno kot reakcija na razdrobljenost v levi sredini. »Skupen nastop na prihodnjih volitvah mora bo odgovor na štiriletno stagnacijo, v katero je mesto pahnila desna sredina,« je še podčrtala Di Gianantoniova. Tajnik SKP Roberto Criscitello je poudaril pomen soočanja med strankami in skupnega sestavljanja programa, podkoordinator LES Alessandro Chiarion pa je izpostavil, da Collinijeva kandidatura ni ustvarila pretresov znotraj koalicije: »Način, s katerim se je Collini predstavil, je bil nekoliko vprašljiv, če pa želi sodelovati na primarnih volitvah, lahko to stori.« V vrednotah in programu levo sredine, je povedal Bernard Spazzan, se prepozna tudi SSK. »Gorica potrebuje županskega kandidata, ki je lahko kos izzivom obmejnege mesta. Glede na današnje razmere bi bilo tudi pozitivno, če bi končno dobili župana, ki razume vsaj malo slovenščine, kar bi mu omogočilo, da bi se sporazumeval s kolegi na slovenski strani,« je ovedal koordinator občinske sekcije SSK, s katerim so soglašali tudi drugi predstavniki strank. Andrea Bellavite je med drugim tudi izpostavil, da bi bilo treba programski manifest, ki ga sesta-

Predstavniki levosredinskih strank podpisujejo manifest o primarnih volitvah

BUMBACA

vlja enajst točk, prevesti v slovenščino. V dokumentu je govor o pomenu ustvarjanja novih zaposlitvenih možnosti in podjetništvu, ovrednotenju manjšinskih jezikovnih skupnosti, širjenju znanja in spodbujanju univerzitetne prisotnosti v mestu, solidarnosti, javnem zdravstvu, okolju ter soudeležbi občank in občanov v postopkih, ki pomembno vplivajo na življenje v občini.

Do včeraj sta bili potrjeni dve imeni kandidatur, ki se bodo udeležili primarnih volitev. Andrea Bellavite bo kandidat Foruma, Mauro Valentinsig pa bo predstavljala Italijo vrednot. Jutri bo skupščina DS izbirala med Giuseppejem Cingolijem in Silvanom Ceccottijem, 5. oktobra pa se bo o svoji kandidaturi izrekla LES. Nekaj dni kasneje, in sicer med 7. in 8. oktobrom, bo dokončno odločitev sprejela SSK, SKP pa je že napovedala, da bo podprla Bellavitelja. Kandidature bodo zbiral do 12. oktobra, kandidati pa bodo morali podpisati programski manifest in zbrati med 50 in 100 podpornih podpisov. Volilna kampanja bo potekala do 5. novembra, volitve bodo 6. novembra med 8. in 20. uro. Sodelovali bodo lahko občani, ki so dopolnili 16 let. Pred glasovanjem bodo morali prispevati vsaj en evro za kritje organizacijskih stroškov. (Ale)

ZAGRAJ - Pokrajinska svetnica Vesna Tomsič na obisku

Občinska cesta nevarna

Na cesti za Debelo grižo bi uprava želela namestiti obcestne ograje - Pianova za koordinacijsko omizje med občinami

Izboljšanje varnostnih razmer na občinski cesti v občini Zagraj, ki ji pravijo »Mandriata«, je bila ena izmed osrednjih tem srečanja med goriško pokrajinsko svetnico Vesno Tomsič in predstavniki zagrajske občinske uprave, ki je potekalo v prejšnjih dneh. Tomsičeva je bila spomlad izvoljena v okrožju, ki ob Sovodnjah in Doberdobu vključuje tudi Zagraj, zato se je želela seznaniti z najbolj perečimi problemi, ki se tičejo tega območja.

Županja iz Zagraja Elisabetta Pian, podžupan Marco Vittori ter odbornika Nevio Delbello in Alberto Boskin so ocenili, da je občinska cesta, ki pelje iz Zagraja na Debelo grižo in po kateri pelje tudi avtobus

pokrajinskega prevoznega podjetja APT, precej nevarna. »To cesto, ki bo imela pomembno vlogo tudi v okviru projekta Kras 2014+, pogosto uporabljajo kolesarji. Upravitelji menijo, da bi bilo mogoče varnostne razmere izboljšati z namestitvijo dveh obcestnih ograj, štirih odsevnih tabel, cestnega ogledala in sredstev za upočasnitev hitrosti vožnje, kot so ležeči policaji,« je povedala pokrajinska svetnica in obljubila, da bo preverila, ali pokrajina lahko pomaga občini pri izboljšanju prometne varnosti na tem območju.

V teku srečanja je tekla beseda tudi o perečem problemu divjih odlagališč, ki ustvarja okoljske in finančne težave občinam Zagraj,

Sovodnje in Doberdob, ter športnem središču v Zdravščinah, ki je postalo pomemben kraj srečevanja za občane. Center pogosto obiskujejo tudi družine z otroki, zato so predstavniki občinske uprave izrazili Tomsičevi željo, da bi jim pokrajina priskočila na pomoč pri nakupu igral.

Dalje je bil govor o raznih skupnih problematikah, ki zadevajo občine Zagraj, Sovodnje, Foljan, Doberdob in Ronke, ki so bile nekoč del Kraške gorske skupnosti. Pianova je predlagala, naj pride do ustanovitve koordinacijskega omizja, na katerem bi lahko občine s koordinacijo pokrajine reševale razne težave. (Ale)

GORICA - Pismo šolskim oblastem

»Prihodnje leto bo prag presežen«

Bandelj poziva, naj že letos podravnateljico delno oprostitjo pouka

Tudi goriški pokrajinski predsednik SSO Bandelj čaka na odgovor deželne šolske ravnateljice glede vprašanja podravnateljskega mesta na Večstopenjski šoli Gorica. Kot smo pisali v nedeljski številki, na goriški Večstopenjski šoli imajo letos skupno 39 razredov, ker torej ne presegajo praga 40 razredov, podravnateljica Franka Padovan ni delno oproščena pouka, kot se je dogajalo v prejšnjih letih.

Z ravnateljstva slovenske šole so v začetku meseca poslali pismo na deželno šolsko ravnateljstvo v Trst, podobno pa je storil tudi pokrajinski

predsednik SSO Bandelj. Slednji je pozval deželno šolsko ravnateljstvo, naj tudi v letošnjem letu omogoči podravnateljici, da bi bila delno oproščena pouka, saj je njena pomoč še kako potrebna za vodenje ravnateljstva s številnimi učenci in šolami. Bandelj je tudi opozoril, da bodo na goriški Večstopenjski šoli v prihodnjem šolskem letu skoraj gotovo presegli prag 40 razredov, zato pa bi bilo pametno, da bi bila podravnateljica že letos delno oproščena pouka. Bandelj bo jutri na zadevo opozoril deželnega odbornika Elia De Anno.

GORICA - Iz nekdanjega sanatorija

Center za duševno zdravje se bo selil v park Basaglia

»Center za duševno zdravje iz Gorice se bo iz nekdanjega sanatorija selil v park Basaglia, kjer bomo v ta namen obnovili poslopje nekdanje kuhinje umobolnice.« Tako napoveduje direktor goriškega zdravstvenega podjetja Gianini Cortiula in poudarja, da so letošnjega januarja pridobili gradbeno dovoljenje, zdaj pa je v teku načrtovanje, v okviru katerega upoštevajo tudi navodila gasilcev in spomeniškega varstva.

»Ker bo za dokončanje del potrebnega nekaj časa, smo v prejšnjih tednih preverjali, ali bi lahko cen-

ter za duševno zdravje začasno dobil drug sedež, vendar nismo evidentirali nobenega poslopja, ki bi bilo primerno. Zaradi tega naše tehnične službe pripravljajo načrt za vzdrževalna dela, ki bi jih napravili na nekdanjem sanatoriju, tako da bi operaterjem nudili boljše pogoje za delo, oskrbovancem pa zagotovili boljše storitve,« razlaga Cortiula in poudarja, da duševnim boleznim namenjajo veliko pozornost. To po njegovih besedah dokazuje tudi uresničitev doma za duševne bolnike, ki ga bodo 30. septembra odprli v Selcah.

Kulturni center
Lojze Bratuž
in
Združenje
cerkvenih pevskih zborov

*Koncertna
sezona
2011/2012*

**Groningen Student
Orchestra MIRA - Nizozemska**

Danijel Breclj, klavir
Peter Stam, dirigent

Na sporedu:
**C.M. von Weber,
F. Liszt, R. Schumann**

Kulturni center Lojze Bratuž
Danes, 27. septembra 2011, ob 20.30
Vstop prost!

GORICA - Praznik zabeležil 25-odstotni porast obiskovalcev

Po letošnjem uspehu se bodo Okusi otresli meje

Prihodnje leto novo ime - Samo v nekdanji trgovini Krainer izpraznili 700 steklenic vina

»Glede na lansko leto smo našli 25 odstotkov obiskovalcev več, tako da smo nedvomno zelo zadovoljni.« Goriški župan Ettore Romoli je včeraj z občinskim odbornikom Antoniom Devetagom postregel s podatki o letošnjem prazniku Okusi na meji, ki se bo s prihodnjim letom otresel meje in dobil novo ime »Gusti senza frontiere« (v slov. Okusi brez meje).

»Število stojnic se je letos povečalo z 240 na 300; lani so zasedle 70.000 kvadratnih metrov površine v javni lasti, letos pa kar 98.000. Povsod se je trlo obiskovalcev, tudi v Raštelu, na Travniku in Trgu Sv. Antona, za katerega smo se še zlasti bali, da bi se ne napolnil,« poudarja Devetag in pojasnjuje, da so samo v nekdanji trgovini Krainer izpraznili 700 steklenic vrhunskih vin iz Goriških Brd, potem ko se že v soboto zvečer prodali vsa svoja peneča vina. V »Slovenski vasi« so na žaru spekli 70 jagnjetov in prašičkov ter preko 5.000 čevapčičev, narezali so 30 koles sira in ocvrli 600 ljubljanskih zrezkov. Na prireditvi so skupno natočili več sto hektolitrov piva, pri čemer sta pravi naval doživeli obe češki stojnici. S praznikom so zadovoljni tudi gradeški ribiči: prodali so okrog 50 odstotkov več rib kot lani.

»Ljudje so upoštevali naš poziv k zmernemu pitju alkohola. Z zdravstvenega podjetja so mi sporočili, da so zaradi prekomernega pitja v štirih dneh nudili pomoč osmim osebam; najmlajši med njimi je bil 21-letni fant, tako da mladoletni niso pretiravali, kot se je prejšnji teden zgodilo na videmski prireditvi Friuli DOC,« poudarja Romoli, ki je zelo zadovoljen zaradi številnih obiskovalcev iz Slovenije. »Med praznikom je zažvela nekdanja Goriško-gradiščanska grofija, tako da je bila Gorica spet središče nekdanjega skupnega prostora,« ugotavlja Devetag, Romoli pa razlaga, da so se tudi zato odločili za spremembo imena. »Meje so res padle, tiste fizične in tiste v glavah. Zato se bo praznik odslej imenoval "Gusti senza frontiere",« pravi Romoli in poudarja, da k uspehu praznika prispevajo vsi domači gostinci in društva. »V Vidmu imajo samo stojnice iz tujine, mi pa vsako leto namenimo veliko pozornost domačim društvom iz Štandreža, Ločnika in drugih krajev. Tako denar ostane tudi na teritoriju, kar je nedvomno pomembno za njegov gospodarski razvoj,« zaključuje Romoli. (dr)

Nedeljska gneča v Raštelu (zgoraj); žar s srbskimi pljeskavicami (levo)

BUMBACA

NOVA GORICA - Okusi na meji Zdaj skupna blagovna znamka

Na novogoriški mestni občini so zelo zadovoljni z odzivom obiskovalcev na prireditvi Okusi na meji, ki so letos pravzaprav prerasli v mednarodni dogodek. Tudi ideja, da se mesti poveže s turističnim vlakcem, je zadela v polno, saj se je za vožnjo zanimalo staro in mlado. Gneče na improviziranih postajališčih je bilo v soboto in nedeljo celo toliko, da so mnogi ostali brez prevoza in so se na cilj razočarani raje odpravili z avtomobilom ali pa opustili namero po obisku sosednjega mesta. Škoda tudi, da ni Nova Gorica nedeljskim popoldanskim obiskovalcem iz Gorice uspela ponuditi vsaj kanček dogajanja, saj so se nekateri goriški obiskovalci ob prihodu na bolj ali manj prazen Bevkov trg spraševali: »Kje pa so tukaj stojnice?«

V nasprotju z nedeljskim mrtvilom sta bila petkov in sobotni večer, ki sta pričarala pravo mediteransko vzdušje: delček goriške prireditve Okusi na meji je z nastopom dalmatinske klape Leut in ponudbo ribjih jedi zaživel tudi v Novi Gorici. Prav po zaslugi čezmejnega turističnega vlakca so se oba večera obiskovalci lahko brez skrbi premikali z ene na drugo prireditve. »Novost letošnjih Okusov na meji je bil nedvomno skupni nastop občin ožje Goriške. Povezali smo se z občino Gorica ter občinama Krmin in Gradišče ob Soči ter tako ustvarili skupno ponudbo, kar je nedvomna tudi dobra popotnica k oblikovanju skupne blagovne znamke,« so nam včeraj povedali na novogoriški mestni občini, kjer so zelo zadovoljni z odzivom obiskovalcev, ki jih je bilo resnično veliko, kar pomeni, da si ljudje tovrstnih prireditev želijo. »Priznanje gre tudi občini Gorica in županu Ettoreju Romoliju, ki je pokazal veliko gostoljubje in posluž za skupno predstavitev. Turistični vlakec, ki je povezoval obe mesti v času prireditve, je še presejal naša pričakovanja, tako da žal ni bilo vedno prostora za vse, ki bi si želeli popeljati z njim. To pomeni, da bomo za prihodnje leto morali razmišljati o dodatnih vlakcih. Odziv obiskovalcev je bil dober tudi na dalmatinskem večeru v Novi Gorici. Letošnji prvi skupni nastop se je tako pokazal za uspešnega, v prihodnje pa velja, glede na zelo pozitivne odzive, razmisliti o razširitvi ponudbe,« dodajajo na novogoriški občini.

V šempetrski bolnišnici smo preverili tudi pisanje nekaterih italijanskih časnikov, češ da je veliko slovenskih obiskovalcev na prireditvi krepko pogloboko pogledalo v kozarec, zato da so jih morali z reševalnimi vozili tja odpeljati na zdravljenje. Po besedah direktorja omenjene bolnišnice, Silvana Saksida med vikendom niso zabeležili povečanega števila takšnih primerov. (km)

GORICA - V KB centru predstavili trijezično knjigo o briškem avtohtonem vinu

Zlata rebula zaklad z Oslavja

Konzorcij šestih proizvajalcev s požrtvovalnim delom, trmo in vnemo nekoč tretjerazredno vino dvignil do vrhunskosti

Zlata rebula, ki jo s trdim delom in trudom pridelujejo na Oslavju, je pravi zaklad, nad katerega moramo biti ponosni, saj nam ga zavidajo po celem svetu. Seveda moramo tudi stremeti po še večji razpoznavnosti tega izrednega goriškega aduta, k čemur bo nedvomno pripomogel zadnji podvig Združenja proizvajalcev rebule z Oslavja: obsežna trijezična knjiga, ki so jo predstavili v soboto popoldne na dvorišču KB centra v okviru spremnih prireditev goriškega praznika Okusi na meji.

Zamisel za nastanek knjige »Ribolla Gialla di Oslavia: The book« se je porodila med pogovori, ki jih je Marko Primosig imel s pisateljem - novinarjem Gigijem Brozoni in ostalo ekipo stalnega seminarja Luigi Veronelli. Sodelavci najbolj poznane italijanskega vinopisca so se po njegovi smrti odločili nadaljevati s pomembnim delom širjenja in vrednotenja bogate vinske kulture in tradicije. Medtem se je tudi šest vinarjskih podjetij - Primosig, Radikon, Dario Princic, Fiegl, La Castellada in Il Carpino - odločilo za združitev moči s ciljem večje razpoznavnosti vrhunskega vina in zatem ustanovilo Združenje proizvajalcev rebule z Oslavja.

Predstavitev na dvorišču KB centra se je udeležilo veliko ljudi. Novinar

Udeleženci predstavitev na dvorišču KB centra

BUMBACA

Stefano Cosma je povezoval zanimivo in poglobljeno predstavitev, ki se je začela s pozdravom goriškega župana Ettoreja Romolija. »To je pomemben trenutek za celo mesto, za kar si zaslužijo pohvalo vinarji, ki so v letih verjeli v to avtohtono sorto,« je povedal Romoli, za njim pa je podpredsednica pokrajine Mara Černic pohvalila vinarje z Oslavja in opozorila, da je treba v prihodnosti razmisliti tudi o tesnejšem sodelovanju z Brdi na slo-

venski strani meje. V imenu gostitelja-založnika je predsednik skupine KB1909 in družbe Transmedia Boris Peric poudaril simboliko kraja predstavitev, dvorišče bivše Kmečke banke, tistega denarnega zavoda, ki je leta 1909 nastal prav po prizadevanju članov slovenske kmečke stranke. Kmečka banka je v drugem povojnem obdobju s posebno pozornostjo pripomogla, da se je od vojne najbolj obubožano področje Goriške postavilo na

noge in se lahko danes predstavlja v svetu kot nekaj edinstvenega. Ta naš še nepoznan zaklad je treba predstaviti svetu, od tod tudi izbira trijezičnosti in večje pozornosti angleščini, v kateri je čist in zelo čitljiv tekst natiskan v dvojni velikosti glede na slovenščino in italijanščino.

Knjigo so poleg Cosme predstavili gonilna sila Združenja proizvajalcev rebule Marko Primosig, pisatelj Gigi Brozoni in fotograf Luigi Fi-

danza, posegla sta tudi dva druga protagonista rebulinega preporoda, Stanko Radikon in Rajko Figelj, nato pa še predsednica konzorcija Collio-Carso-Kras Patrizia Felluga, predsednik zadruge Goriška Brda z Dobrovega Silvan Peršolja ter bivši predsednik konzorcija in starosta briških proizvajalcev Marco Felluga. Povedali so, da gre za zelo posrečeno predstavitev ozemlja, zgodovine, istovetnosti, ljudi, čustev, vina in dela vasi, ime katere je v zadnjih dvajsetih letih spremenilo negativen predznak bojišča brezzvezne vojne v uspešno, prekrasno zibelko vrhunskega vina. Poudarili pa so tudi, da se je nekoč tretjerazredno vino, rebula, s požrtvovalnim delom, trmo in vnemo maloštevilnih ljudi povzpelo do vrhunskosti in že se pojavljajo lovke takih, ki bi si želeli polastiti njegovega slovesa. Oslavci so se s knjigo spomnili tudi velikega domačina, prijatelja vseh šestih vinarjev z Oslavja, Stanka Primožiča, ki žal ni dočkal njenega izida.

Na terasi KB centra, nasproti stojnice društva Naš Prapor in nad vrvežem Okusov na meji, so protagonisti knjige »Ribolla gialla di Oslavia: The book« poskrbeli tudi za degustacijo šestih precej različnih in seveda zelo kakovostnih zlatih oslavskih rebul. **Aleš Waltritsch**

SOLKAN-PLAVE - Spet smrtna prometna nesreča na Soški magistrali

Prehitevanje usodno za avstrijskega motorista

V začetku meseca na istem odseku umrl avtomobilist iz Nove Gorice

Prizorišče nesreče (levo); poškodovani motor (spodaj)

BUMBACA

Včeraj je zaradi posledic prometne nesreče med Plavami in Solkanom umrl 56-letni avstrijski motorist. To je že druga prometna nesreča s smrtnim izidom, ki se je v tem mesecu pripetila na tem cestnem odseku.

Nesreča se je včeraj zgodila nekaj minut pred poldnevom, ko je motorist v blagem desnem ovinku začel prehitevati vlačilec s polpriklonnikom. V tistem trenutku mu je iz nasprotne smeri po svoji strani vozišča nasproti pripeljala 51-letna voznica osebnega avtomobila iz širše okolice Nove Gorice. Vozili sta

čelno trčili, kar je bilo za motorista usodno, voznica pa je utrpela hude telesne poškodbe in je bila z reševalnim vozilom prepeljana v šempetrsko bolnišnico. O prometni nesreči sta bila obveščena tudi preiskovalni sodnik okrožnega sodišča in pristojno okrožno državno tožilstvo v Novi Gorici.

V začetku meseca je na istem odseku ugasnilo življenje 63-letnega Novogoričana. Moški je s svojim avtomobilom znamke Rover med Dolgo njivo in gostiščem Dermota na ravnem delu ceste zavil na levo in čelno trčil v tovorno vozilo, ki je prevažalo plinske jeklenke. Avtomobil se je najprej odbil, nato pa obstal na mestu trčenja, medtem ko je v pločevino ukleščeni voznik na kraju nesreče umrl. Tovorno vozilo je po trčenju zapeljalo desno izven vozišča v obcestni zid, od tam ga je odbilo v levo, da je prebilo odbojno ograjo in tam obstalo.

Več sreče so imeli udeleženci tretje prometne nesreče, ki se je med Solkanom in Plavami pripetila 18. septembra: v večernih urah je 57-letnega voznika osebnega vozila zaradi neprilagojene hitrosti v levem ovinku na mokrem in spolzkem vozišču pričelo zanašati. Vozila ni več obvladoval, zato je zapeljal na skalnato brežino. Avtomobil je nato prevrnilo na streho in obstal na pasu za nasproti vozeča vozila. V nesreči je hude telesne poškodbe utrpela 45-letna sopotnica v avtomobilu, voznik pa je utrpel lažje telesne poškodbe. Po nudehni ustrezni zdravniški pomoči na kraju nesreče so sopotnico z reševalnim vozilom odpeljali v šempetrsko bolnišnico na nadaljnje zdravljenje. (km)

DOBERDOB - Prometna nesreča Mlada motociklista po padcu v bolnišnici

Mlada Tržičana sta bila ranjena v prometni nesreči, ki se je zgodila včeraj ponoči na pokrajinski cesti št. 15 med Doberdobom in Selcami. 28-letni G.G. in 21-letna S.V. sta se ponesrečila, ko sta se okrog polnoči in četrt peljala proti domu. V enem izmed zadnjih ovinkov pred Selcami je G.G. izgubil nadzor nad svojim motorjem znamke Kawasaki in zavozil desno. Motor se je prevrnil, voznik in potnica pa sta padla na tla. Na kraj je kmalu prišla rešilna služba 118, ki je mlada Tržičana prepeljala v oddelek za prvo pomoč tržiške bolnišnice San

Polo, kjer so ju sprejeli na zdravljenje. Okoliščine nesreče, v katero naj ne bi bila vpletena druga vozila, preučuje goriška prometna policija. Goriško poveljstvo prometne policije je obravnavalo tudi nesrečo, ki se je v nedeljo popoldne okrog 15.45 pripetila v Gorici. 58-letni D.C. iz Gorice se je z avtomobilom znamke Škoda peljal po Ulici Nizza, iz še nepojasnjenih razlogov pa je trčil v avtomobila znamke Fiat punto in Ford focus, ki sta bila pravilno parkirana na levi strani ceste. D.C. se ni poškodoval, povzročil pa je precejšnjo gmetno škodo. (Ale)

KRMIN Na truplu bodo opravili obdukcijo

V prihodnjih dneh bodo opravili obdukcijo na truplu 31-letnega Davideja Faina iz Krmina, ki mu je bila v soboto pod večer usodna nenadna slabost. Mladenič se je peljal s prijateljico v avtu; med vožnjo je naenkrat izgubil zavest, zato ga je ženska takoj do goriške bolnišnice, kjer pa mu zdravniki niso uspeli pomagati. Fain naj bi v preteklosti užival mamila, nekaj časa se je zdravil pri oddelku Sert. V prejšnjih letih ga je zelo prizadela smrt očeta, v zadnjih časih je bil zaposlen pri podjetju, ki se ukvarja s selitvami.

GORICA - Policija prijela tatova

Kradla po pokopališčih

Policijo je poklicala ženska, ki ju je opazila, medtem ko sta se skrivala med grobovi

Policisti letečega oddelka goriške kvesture so v noči s sobote na nedeljo aretirali dva Goričana, ki sta osumljena kraje različnih predmetov na ločniškem in drugih pokopališčih v goriški občini. 39-letno B.B. in 24-letnega T.C. so policisti identificirali s pomočjo občanke, ki je v prejšnjih dneh na ločniškem pokopališču opazila, da sta se dve osebi sumljivo skrivali med grobovi. Nekaj ur kasneje so policisti prijeli žensko in mladeniča pod stanovanjem, v katerem živita skupaj. Med hišno preiskavo, je povedal vodja letečega oddelka Claudio Culot, so našli številne ukradene predmete: v glavnem je šlo za vaze in podstavke iz bakra in medenine, kipce, podobe in napise, ki sta jih tatova našla na grobovih v Ločniku in na drugih pokopališčih. 39-letnico in 24-letnika so odvedli v zapor, včeraj pa sta bila tatova že ponovno na prostosti. Policija vabi občane, ki so v zadnjih časih opazili, da so z grobov njihovih svojcev izginile kovinske vaze ali drugi predmeti, naj se zglasijo na uradu za prijave goriške kvesture na Trgu Cavour. Na voljo je tudi telefonska številka 0481-589841/847. (Ale)

Prijeta tatova (zgoraj); zaseženi predmeti (desno)

GORICA - Prometna policija

Med praznikom odvzeli osem voznških dovoljenj

Ob vsaki enogastronomski prireditvi se seveda poveča število voznikov, ki sedejo za volan s povečano stopnjo alkohola v krvi. Tako je seveda bilo tudi med goriškim praznikom Okusi na meji, med katerim so se nekateri odpravili domov z avtomobilom, potem ko so odločno pregloboko pogledali v kozarec. Da bi povzročili kako prometno nesrečo, so preprečili policisti goriškega prometnega oddelka.

Osem patrolj je med koncem tedna ob glavnih mestnih vpadnicah pregledalo dokumente 246 voznikov in skupno ugotovilo 33 kršitev prometnega zakonika, zaradi česar so z voznških dovoljenj skupno pobrali 240 točk. Številni vozniki so opravili tudi test alkoholiziranosti, osem pa jih je napihalo previsoko vrednost, tako da so jim policisti takoj odvzeli voznško dovoljenje. Dva voznika sta imela v litru izdihanega zraku preko 1,5 grama alkohola, zato pa so njuni vozila zasegli.

Pri Padovi umrl delavec iz Trziča

V kraju Albignasego, južno od Padove, se je včeraj okrog 15. ure smrtno ponesrečil bosanski delavec s stalnim bivališčem v Trziču. 54-letni Goran Kovačević je padel s tri metre visokega gradbenega odra in močno udaril z glavo ob tla. Ob tem si je zlomil medenico in rebra, ki so predrta pljuča. Zdravniki mu zaradi izjemno hudih poškodb niso mogli pomagati, umrl je okrog 18. ure. Vzroke nesreče so včeraj preiskovali karabinjerji iz krajev Albignasego in Abano Terme, medtem ko so delovni inšpektorji preverjali, ali je bil delavec zaposlen na črno. Takoj so ugotovili, da na sebi ni imel obvezne varnostne opreme. Gradbišče, ki ga je odprlo gradbeno podjetje Popović iz bližnje Cittadelle, so sodno zasegli. Kovačević je že več let z urejenim položajem živel v Italiji, v Trziču je stanoval s svojo družino.

Čezmejni projekti

Na okrogli mizi Evropa v mojem mestu, ki se bo v veliki dvorani novogoriške mestne občine odvijala danes od 10. ure dalje, bodo predstavljeni projekti v okviru 2. javnega razpisa programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013, značilnosti programa in nov razpis za male projekte. Glavni namen dogodka je prenos dobrih praks, predstavitev projektnih rezultatov ter projektnih idej, ki jih nameravajo realizirati v prihodnosti. Na okrogli mizi bodo sodelovali predstavniki Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, predstavniki goriških občin, RRA severne Primorske in slovenski partnerji v čezmejnih projektih. Lokalni dogodek »Evropa v mojem mestu« sodi v širši mednarodni dogodek Dan odprtih vrat 2011, ki je s 6.000 udeleženci ključni letni dogodek Evropske unije, v okviru katerega imajo državne, regionalne in lokalne oblasti možnost, da se srečajo, predstavijo in skupaj debatirajo o kohezivski politiki EU, njenih rezultatih in načrtih v prihodnje. (km)

Rešujejo težave

Pokrajinski predsednik Enrico Gherghetta poudarja, da na pokrajini bližje sledijo krizi podjetja Terex. »Za prihodnje dni sem poleg tega sklical zasedanja pakta za razvoj, med katerim se bomo pogovarjali o prihodnosti ladjedelnice Fincantieri,« pojasnjuje Gherghetta in deželnega svetnika Giorgia Brandolina opozarja, da je pokrajina v prvi vrsti glede reševanja težav in industrijskih obratov. »Če Brandolin želi koga kritizirati, to nedvomno ne moremo biti mi,« poudarja Gherghetta.

ŠEMPETER Z motorjem trčil v zid in ograjo

V nedeljo se je na cesti med Šempetrom in Volčjo Drago pripetila prometna nesreča, v kateri je bila ena oseba hujše telesno poškodovana.

42-letni voznik motornega kolesa je v kržišču pri zavijanju v levo trčil v betonski zid z ograjo, ki je na desni strani ceste. V nesreči si je poškodoval gleženj. Po nrujeni zdravniški pomoči na kraju nesreče je bil z reševalnim vozilom prepeljan v šempetrsko bolnišnico, kjer je ostal na zdravljenju. (km)

Bojan Brezigar

Krakow v mojem spominu

Mesto, ki skriva v sebi tisoč let poljske zgodovine, pa je kljub temu še zelo mlado.

Vem, da bo zvenelo zelo čudno, ampak za pot v Krakow in okolico sem se odločil zaradi dveh filmov. V teh letih sem prepotoval veliko Evrope, tudi na Poljskem sem bil že nekajkrat, v Varšavi, v Gdansk in na velikem območju severovzhodne Poljske, ki je bogato poseljena z manjšinami: Kašubi, Ukrajinci, Litovci, Tatari, Judi ... V Krakow pa me ni pot nikoli zanesla, čeprav sem vedel, da gre za eno najlepših mest v Evropi in najpomembnejše mesto na Poljskem.

To o filmih pa moram pojasniti. Ne gre za dva navadna filma, gre za dve resnični zgodbi dvajsetega stoletja, ki se med seboj prepletata in ki sta še danes predmet skupnega spomina. Gre za dve tragediji, ki sta se v veliki meri odvijali prav v Krakowu.

Prvi film je Schindlerjev seznam režiserja Stevena Spielberga. Gotovo ste ga videli, čeprav morda niste takoj zaznali, da se glavna tih dogodkov odvijata na Poljskem. Prav tu, v Krakowu. Ko sem slišal, da so po dolgoletnih odlašanjih v nekdanji Schindlerjevi tovarni odprli muzej, je bila to tista kapljica, ki me je spravila na pot. Schindlerjev seznam je ena izmed zgodb trpljenja Judov v času nacistične okupacije, je zgodba o pobojih in o koncentracijskih taboriščih, je pa tudi zgodba o dobrih ljudeh, zgodba v črno-beli tehniki z odtentki, kjer se tudi med črnimi vendarle pojavljajo človekove vrednote, predstavljena v črno-belem filmu, kjer je edini barvni odtonek deklica v rdečem plašču.

Drugi film je Katyn režiserja Andrzeja Wajde. Novejši film iz leta 2007, ki si ni prislužil oskarjev Schindlerjevega seznama, ampak je pristal le na nominaciji za najboljši tuji film. Pa vendar skrajno pretresljiv z zgodbo, ki v ničemer ne prizanaša nacistom, vendar s prstom kaže na Sovjetsko zvezo, na Stalina, na Rdečo armado, na komunistizem. Pobjo več kot 20.000 ljudi, med katerimi 8.000 častnikov poljske vojske, ki so jih Nemci v okupirani Poljski prepustili Stalinu (sami pa so na prisilno delo odpeljali ostale poljske vojake), s strani Rdeče armade je bil eden velikih zločinov druge svetovne vojne. Pretresljiv film, ki med drugim kaže tudi na »osvoboditelje«, torej na povojni komunistični režim, osvoboditelje, iz katerih se Spielberg norčuje na koncu svojega filma, ko v taborišče, kjer je Schindler ohranil pri življenju nekaj več kot 1.000 Judov, prihaja ruski vojak in vzklikne »Osvobodila vas je Rdeča armada«.

Seveda, Krakow ni samo to. Krakow je poljska zgodovina; zgodovina slavne Poljske in njenih kraljev, ki so bili vladarji v drugih časih in v drugih okoliščinah, zagotovo nič bolj človeški in manj kruti od drugih vladarjev tistih časov, je tudi zgodovina poljske katoliške cerkve, njene absolutne nadvlade z bogatimi cerkvami, vse do tistega Kar-

la Wojtyle, ki je postal prvi poljski in slovenski papež in je bistveno prispeval k padcu komunističnih režimov in k uvedbi demokracije v državah, ki so bile od nekdanj sestavni del evropske kulture in civilizacije, a jih je železna zavesa po koncu druge svetovne vojne prisilno ločila od ostalih evropskih narodov.

Krakow je torej vse to. Vendar sem se odločil, da bom svoj kratek obisk namenil predvsem dogajanjem med drugo svetovno vojno in takoj po njej in po sili razmer prihranil lepote tega mesta za drugo priložnost, ko bo morda več časa in bo tudi razpoložene drugačno.

Navsezadnje Krakow zasluži poglobljen ogled. Na primer Wawel, grad na griču nad Vislo, kjer so vladali poljski kralji in kjer so še danes pokopani kralji, kardinali in druge osebnosti, med njimi Adam Mickiewicz, simbolna osebnost Poljske. In Krakowa. Tako simbolna, da je njegov kip v središču mesta tradicionalno zbirališče domačinov. »Dobimo se pri Adamu,« pravijo s ponosom in zanosom, tako velikim, da so Nemci takoj po okupaciji spomenik odstranili, meščani pa so se tam še vedno srečevali in niso teptali kraja, kjer je prej stal spomenik. Ampak o tem bom še pisal.

In potem je tu univerza, druga najstarejša v srednji Evropi, ena najstarejših na svetu, ustanovljena v 14. stoletju in v 19. stoletju poimenovana po Jagiellu, poljskemu kralju iz 15. stoletja, ustanovitelju svoje dinastije in vladarju, ki ga še danes ceni sleherni Poljak. To je tista univerza, na kateri so Nemci po okupaciji leta 1939 zbrali vse profesorje pod pretvezo vabila na predavanje in jih aretirali, češ da so poljski nacionalisti (kar so verjetno zares bili, če ne iz drugih razlogov zaradi odpora okupatorju); le maloštevilni so se vrnili domov.

Nazadnje pa so tu cerkve. Veliko jih je, vsaka je drugačna, nekatere so res arhitektonsko in umetnostno bogastvo. In žive so, veliko vernikov je v njih, turisti, ki si jih ogledujejo se spajajo z njimi in skupaj ustvarjajo živo občinstvo cerkva, ki so marsikje drugje po svetu prazne ali zaprte zaradi bogoslužja.

Morda je prav to, zaradi česar je Krakow drugačno mesto. To je seveda staro mesto, ki je ohranilo vse svoje bogastvo, saj v razliko od Varšave in Gdanska v drugi svetovni vojni ni bilo bombardirano, vendar ni mestni muzej. Zelo živo je, tudi zelo živahno. Povsod mrgoli ljudi, domačinov in turistov pa seveda študentov, povsod je veliko lokalov, kjer strežejo – nenavadno za vzhodno Evropo – zelo vljudni ljudje. In zgodovina mesta prehaja v sedanost in se z njo povezuje v nekakšni simbiozi, ki nima para v Evropi. Kamorkoli se ozreš, karkoli obišeš, povsod ti razlozijo, da so se v oddaljenih stoletjih dogajale pomembne stvari, ampak...

Da, ampak tudi sedaj ti kraji živijo, so del mestnega tkiva in niso prepuščeni na milost in nemilost turističnim hordam, ki jih seveda ne manjka. In praktično na vsakem vogalu najdeš povezavo med dogajanjem iz pred stoletij, med polpreteklo zgodovino in današnjim časom.

V tem zapisu se bom, pa brez zamere, omejil na zadnji dve, na polpreteklo zgodovino in na današnji čas. Kogar bo pot zanesla v Krakow pa naj ve, da to mesto skriva v sebi skoraj tisoč let poljske zgodovine, pa je kljub temu še vedno zelo mlado.

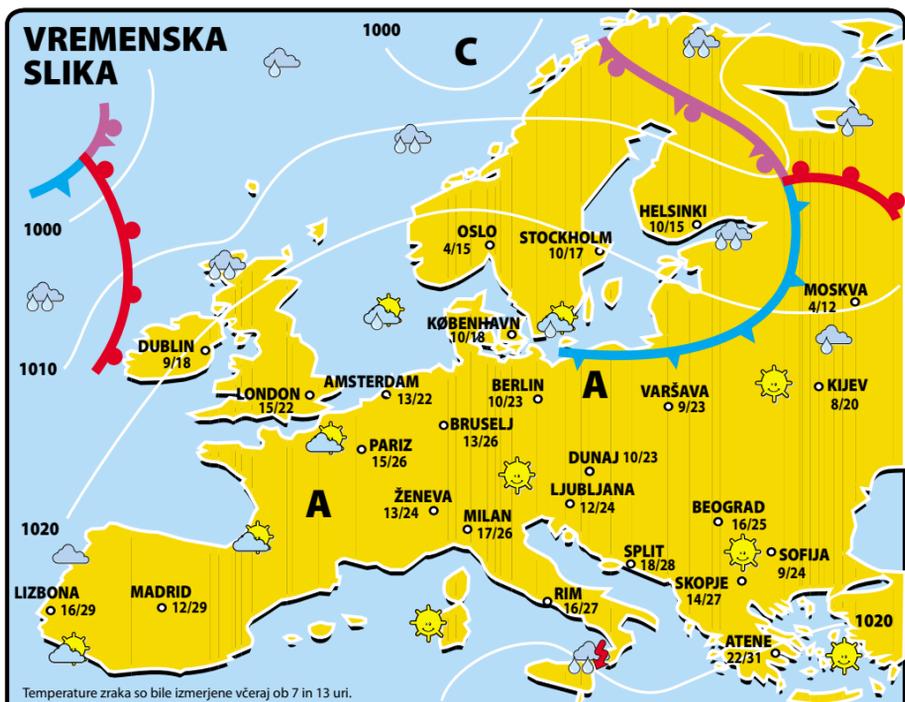
Za konec še kratko pojasnilo: v teh zašitih sem za poljska imena ohranil izvorno poljsko obliko. Zdelo se mi je pošteno in pravično do krajev in ljudi, o katerih pišem.

se nadaljuje

Na slikah: zgoraj grad Wawel, dolgoletni sedež poljskih kraljev; spodaj spomenik Adamu Mickiewiczu na glavnem trgu v Krakowu. Na spodnjih slikah prizora iz filmov Katyn (levo) in Schindlerjev seznam (desno).

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

Azorski anticyklon se pomika proti srednji Evropi, kar prinaša v našo deželo stanovitno vreme in zmerne severovzhodne pritalne tokove.

Nad večjim delom Evrope je obširen anticyklon. Od severovzhoda priteka k nam razmeroma topel in suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vzhaja ob 6.57 in zatone ob 18.54
 Dolžina dneva 11.57

BIOPROGNOZA
 Vremenski vpliv na splošno počutje in razpoloženje bo ugoden in ob sončnem vremenu tudi spodbuden.

MORJE
 Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 23,3 stopinj C.

LUNINE MENE
 Luna vzhaja ob 6.54 in zatone ob 18.29

TEMPERATURE V GORAH °C
 500 m 21 2000 m 9
 1000 m 15 2500 m 7
 1500 m 13 2864 m 5

UV INDEKS
 UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 4,5 in v gorah 5,5.

PLIMOVANJE
Danes: ob 4.40 najnižje -58 cm, ob 11.01 najvišje 63 cm, ob 17.14 najnižje -54 cm, ob 23.15 najvišje 41 cm.
Jutri: ob 5.08 najnižje -50 cm, ob 11.30 najvišje 61 cm, ob 17.49 najnižje -53 cm, ob 23.53 najvišje 33 cm.

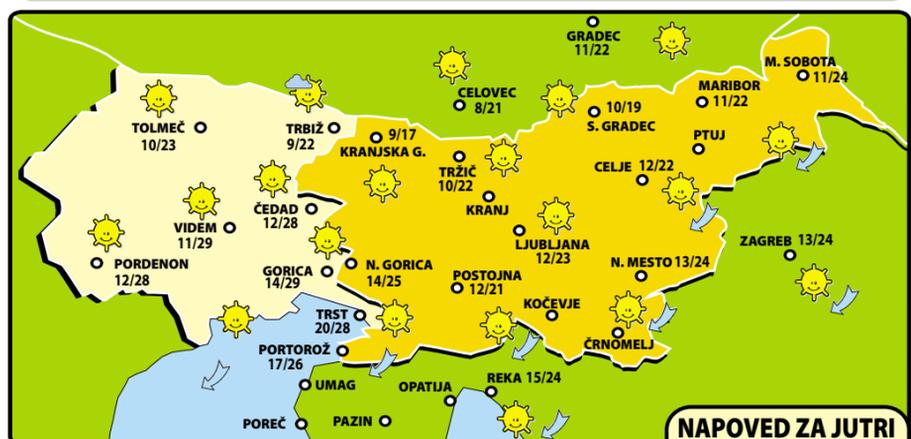
Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES

Po vsej deželi bo nebo pretežno jasno, le ponekod bodo zlasti proti večeru možne koprene. Na Trbiškem se bo čez dan predvidoma pooblačilo. Ob obali bo zjutraj pihala močna burja, ki bo popoldne nekoliko oslabela. Tudi po vzhodnih območjih nižin bo pihal zmeren severovzhodnik.

Ponoči in jutri bo pretežno jasno, zjutraj bo ponekod po nižinah megla ali nizka oblačnost. Na Primorskem bo pihala šibka burja. Najnižje jutranje temperature bodo od 6 do 11, na Primorskem okoli 14, najvišje dnevne od 22 do 25, na Primorskem okoli 28 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI

Jutri bo lepo vreme, ob obali bo zlasti v jutranjih urah pihala močna burja.

Jutri in v četrtek se bo nadaljevalo povečini sončno vreme. Ponekod bo pihal severovzhodni veter, na Primorskem šibka do zmerna burja.

ŠPANIJA - Od 1. januarja 2012 bo v njej prepovedana V Kataloniji so v nedeljo pripravili poslednjo bikoborbo

Bikoborec Antonio "Morante de la Puebla" med nedeljsko bikoborbo

ANSA

FRANCIJA - Soproga predsednika Carlo Bruni Sarkozy očaral s poznavanjem rož

Nicolas Sarkozy in Carla Bruni

ANSA

BARCELONA - V Kataloniji so v nedeljo pripravili poslednjo bikoborbo, preden bo 1. januarja prihodnje leto prepoved bikoborb tudi uradno začela veljati. Nedeljsko bikoborbo si je ogledalo okoli 18.000 ljubiteljev koride, nastopili pa so trije španski matadorji, med njimi Jose Tomas, ki velja za prvega med bikoborci, poročajo tuje tiskovne agencije.

Katalonski bikoborec Serafin Marin je po poročanju ameriške tiskovne agencije AP ob velikem aplavzu v nedeljo zvečer areni Monumental z 20.000 sedeži usmrtil zadnjega od šestih bikov.

Katalonski parlament je prepoved bikoborbe sprejel lani, pred tem pa je okoli 180.000 tisoč Kataloncev podpisalo petico, v kateri so zahtevali, da v Kataloniji prenehajo s tradicionalno borbo z biki.

Nasprotniki bikoborbe so medtem že napovedali, da si bodo prizadevali, da bi bikoborbo prepovedali tudi v drugih španskih pokrajinah, vključno z Andaluzijo, ki velja za zibelko koride.

Zagovorniki bikoborbe na drugi strani trdijo, da pri bikoborbi ne gre za nasilje nad živalmi, in menijo, da je bikoborba del kulturnozgodovinske dediščine Španije in bi jo bilo treba ohraniti ter zaščititi. (STA)

RUSIJA - Po protestu filmskih delavcev Putin ustavil privatizacijo filmskega studia Lenfilm

MOSKVA - Ruski premier Vladimir Putin (na sliki) je ustavil privatizacijo najstarejšega ruskega filmskega studia Lenfilm po tem, ko so se nanj s protestnim pismom obrnili številni režiserji, med njimi letošnji dobitnik beneškega zlatega leva Aleksander Sokurov. Rusko ministrstvo za kulturo je sicer predlagalo prodajo 75 odstotkov delnic holdingu AFK Sistema.

V protestnem pismu so filmski delavci zapisali, da bi studio prevzelo podjetje, ki bi ustvarjalo le komercialen TV program. Izrazili so strah, da bi neprecenljiv arhiv studia prišel v zasebno last.

"Ministrstvo za kulturo je po prejemu protestnega pisma umaknilo predlog. Iz-

delali bomo nov, bolj uravnotežen načrt," je za francosko tiskovno agencijo AFP potrdil Putinov predstavnik Dmitrij Peskov.

Studio, ki se razteza na desetih arih v središču Sankt Peterburga, je bil ustanovljen leta 1918. V njem so posneli nekaj najboljših del sovjetske kinematografije, od razpada Sovjetske zveze pa ga ne uporabljajo več. (STA)

LONDON - Soproga francoskega predsednika Carla Bruni je v pogovoru za BBC povedala, da jo je Nicolas Sarkozy očaral s svojim neverjetnim poznavanjem rož ter da v redkih trenutkih v dvoje živita zelo mirno življenje.

"Pozna latinska imena vseh rož," je povedala Carla Bruni v pogovoru za radijsko oddajo Newshour, ki bo objavljen v torek. "Resnično me je prevzel. Hodila sva po vrtovih Eližejske palače, pripovedoval mi je podrobnosti o tulipanih in vrtnicah in pomislila sem: Moram se poročiti s tem moškim, predsednik je in ob tem ve vse o rožah, to je neverjetno!" je dejala po poročanju francoske tiskovne agencije AFP.

Carla Bruni, ki konec oktobra pričakuje otroka, a o tem ne govori rada, je novinarki Christine Ockrent zaupala, da o nosečnosti ne govori, ker je vraževerna in ker "to ni zanimivo za Francoze".

56-letni Sarkozy ima sicer iz dveh prejšnjih zakonov tri sinove, stare 14, 25 in 26 let.

Pevka in avtorica pesmi Carla Bruni je povedala, da je zakon s predsednikom "zelo rock in roll" za oba, da pa si zaradi zelo stresnega urnika Sarkozyja prizadevata za "mirne in sproščujoče" redke trenutke, ko sta sama.

43-letna Brunijeva, ki je bila dolgo znana po svojih levo usmerjenih prepričanjih, je sicer povzročila nemalo presenečenja, ko se je poročila z bolj konservativnim Sarkozyjem. Kot je še dejala v pogovoru za BBC, pa je njen soprog po ameriških merilih "skoraj levičarski demokrat". (STA)

Stojan Kuret ponovno uspešen z zborom VAL: Vedno moraš imeti pogum, da stopiš na oder

12

V Gorici predstavili trijezično knjigo o zlati rebuli z Oslavja

15

Vabilo k abonmaju Slovenskega stalnega gledališča: šaljivi skeči po društvih, Zlati zmaj, Pupkin kabaret ...

11

Goriška leva sredina enotno na upravne volitve

14

Primorski dnevnik

TOREK, 27. SEPTEMBRA 2011

Št. 228 (20.243) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljami, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Alarmni zvonec tudi za manjšino

SANDOR TENCE

Afera, ki je izbruhnila okrog družbe Autovie Venete, priča o neurejenih političnih odnosih v deželni večini, ni pa glavni problem za predsednika FJK Renza Tonda. Še manj za deželno skupnost in torej tudi za nas, saj res ni bistvenega pomena, če je novi direktor avtocestne družbe daleč ali blizu tej ali oni stranki.

Problemi, ki se postavljajo, so finančne in politične narave. Do danes še ni točno znano, koliko dodatnih finančnih sredstev bo morala Furlanija-Juljska krajina prispevati v državne blagajne, in to v brk tako imenovanemu federalizmu. Več denarja Rimu pomeni manj denarja za občane naše dežele.

Tondo bo moral tudi pojasniti svoje načrte glede usode pokrajin, manjših občin in tako imenovane tržaške mestne občine. Rimski parlament je morbitno ukinitvev pokrajini odložil na poznejši ustavni zakon, naša dežela pa glede tega lahko sama odloča, zato bo zanimivo videti, kakšne načrte ima npr. s tržaško in goriško pokrajino.

Gospodarska in finančna kriza, ki ji ni videti konca, vpliva tudi na nas kot državljanje Italije in kot pripadnike slovenske narodne skupnosti. Dežela do tega trenutka zaradi znanih težav iz Rima še ni dobila 2,5 milijona evrov državnega proračunskega denarja, ki ga je italijanski parlament namenil slovenski manjšini. Naše ustanove so doslej dobile le polovico napovedanih državnih prispevkov, tako da je pri nekaterih od njih že zazvonil alarmni zvonec.

ITALIJA - Berlusconi zdaj tudi na udaru Cerkve

Kardinal Bagnasco obsodil moralno korupcijo v politiki

Za dodatno razburjenje na politični sceni poskrbel minister Brunetta

TRST - Včeraj v muzeju Revoltella in na liceju Prešeren

Ob evropskem dnevu jezikov pobude za tržaške dijake

TRST - Tudi v Trstu so včeraj obeležili deseti evropski dan jezikov, pobudo, s katero želita Evropska unija in Svet Evrope opozoriti na evropsko jezikovno raznolikost (uradnih jezikov je 23, preko 60 krajevnih skup-

nosti pa govori regionalne oz. manjšinske jezike) in jo ovrednotiti. Urad za Evropo Občine Trst je ob tej priložnosti v muzeju Revoltella priredil srečanje za nižje srednje šole, na katerih so predstavili nekatere zanimive šolske pro-

jekte v tujih jezikih, na Liceju Francesca Prešerna je potekalo predavanje popotnice Andreje Rustja o Inuitih, dijaki pa so prisostvovali tudi nastopu ruske folklorne skupine Rodnik.

Na 7. strani

RIM - RIM - Predsednik škofovske konference Angelo Bagnasco je včeraj izrekel težke ocene na račun moralne korupcije v italijanski politiki. Berlusconija ni izrecno imenoval, vsem pa je bilo jasno, na koga je ciljalo, ko je govoril o »razuzdanem obnašanju in neprimernih razmerjih.«

Za dodatno razburjenje pa je včeraj poskrbel minister za javno upravo Renato Brunetta, ki je napovedal odpravo vseh potrdil, ki jih morajo občani oddajati javni upravi, vključno s potrdili podjetij o nepletenosti v mafijske posle. Ministrstvo pobudo so obsodili opozicija, sodniki in tudi minister za notranje zadeve.

Na 5. strani

V Sloveniji predčasne volitve vse bližje

Na 2. strani

V Gorici deželni kongres mladih SSK

Na 3. strani

Občina Trst za pospešeno ločeno zbiranje odpadkov

Na 6. strani

Oktober bo mesec prevencije raka

Na 6. strani

Spet smrtna nesreča na Soški magistrali

Na 16. strani

Goriški Okusi se bodo otresli meje

Na 15. strani

GRČIJA - Kriza Atenam se obetajo težki dnevi

ATENE - Pred Grčijo in skupno evropsko valuto je težak teden. Predstavniki EU, ECB in IMF naj bi po napovedih nadaljevali z revizijo grških javnih financ, od katere je odvisno izplačilo nove tranše posojila v višini 8 milijard evrov, vendar do včeraj še niso določili datuma svojega prihoda v Atene. Medtem v Bruslju razmišljajo o možnosti dodatne krepitve začasnega mehanizma za stabilnost evra. Vlagatelji so prepričani, da bodo ministri območja evra našli pozitivno rešitev, zaradi česar so borze včeraj poslovale v zelenem.

Na 13. strani

★ TRUE PRODUCTS REAL PEOPLE

OBISČITE NAS

SMUČANJE
TURNO SMUČANJE
FREE RIDE
ALPINIZEM

TREKKING
KOLESARSTVO
OUTDOOR
PROSTI ČAS

Ob priliki preureditve prostorov nudimo
od danes, 27. septembra do 1. oktobra
izjemne popuste do 50%,
z zaključno družabnostjo
v soboto, 1. oktobra od 11. do 19. ure.

www.alternativasport.com

ALTERNATIVA sport

Sesljan41/D, 34011 Devin Nabrežina (Trst)
T: +39(0)402916120 E: alternativasport@alternativasport.com

NAJBOLJŠA PONUDBA artiklov

ANGLEŠČINA-ŠPANŠČINA-FRANCOŠČINA-NEMŠČINA-SLOVENŠČINA-HRVAŠČINA

- Predavatelji v materinski
- Dnevni in večerni jezikovni tečaji vseh stopenj
- Posebni tečaji za predšolske otroke, osnovnošolske otroke in srednješolsko mladino
- Individualni tečaji
- Tečaji za podjetja
- Sedež izpitov Trinity College London
- Pripravljalni tečaji za izpite University of Cambridge

Publikašni center št. 5934

TRINITY COLLEGE LONDON

Jezikovni tečaji **SCUOLA PER INTERPRETI**

Trst, Ul. S. Francesco 6 Tel./Fax 040.371.300
www.scuolaperinterpreti.it - E-mail: scuolaperinterpreti@libero.it

FRANCOŠČINA-NEMŠČINA-SLOVENŠČINA-HRVAŠČINA

OBČINA TRST - V muzeju Revoltella srečanje šol ob evropskem dnevu jezikov

Mladi in manj mladi, pozor: Za učenje jezikov ni nikoli prepozno

Projekti in glasbeni nastopi štirih šol - Na liceju Prešeren predavanje in nastop

Za učenje jezikov ni nikoli prepozno, saj jeziki služijo ljudem, da se sporazumevajo in razumevajo, služijo torej dialogu in so tako sredstvo miru. To je bila osrednja misel včerajšnjega srečanja, ki ga je Urad za Evropo Občine Trst priredil dopoldne v avditoriju muzeja Revoltella ob evropskem dnevu jezikov, dogodku, ki že desetič poteka na pobudo Evropske unije in Sveta Evrope.

Evropska unija predstavlja namreč pravo jezikovno zakladnico, saj je uradnih jezikov kar 23, obstaja pa tudi več kot šestdeset krajevnih skupnosti, ki govorijo kak regionalni ali manjšinski jezik. Da bi opozorili na to bogastvo in ga ovrednotili, sta EU in Svet Evrope določili 26. september za dan obhajanja evropskih jezikov s trojnimi cilji: spodbuditi v javnosti občutljivost za večjezičnost v Evropi, gojiti kulturno in jezikovno raznolikost ter spodbujati vse, tako mlade kot mlade, k učenju jezikov.

K pobudi se je že pred leti pridružila Občina Trst s svojim Uradom za Evropo (Europe Direct), katerega pripadniki obiskujejo šole in nudijo zainteresiranim informativno gradivo v evropskih jezikih (tudi v slovenščini), poleg tega vsako leto na ta dan priredijo večjo pobudo, vse to pa s ciljem, kot je na včerajšnjem srečanju dejal vodja urada Andrea Brunetti, da vzgojijo evropske državljane in dajo ljudem razumeti, kaj to pomeni. V svojem pozdravu pa se je tržaška podžupanja Fabiana Martini navezala na knjigo Lettera a una professoressa (Pismo profesorici), ki je nastala v okviru znamenite šole iz Barbiane, ki jo je v 60. letih prejšnjega stoletja vodil duhovnik Lorenzo Milani, v kateri se med drugim poudarja tudi pomen učenja tujih jezikov, kar lahko pomaga revnim, da se organizirajo.

Srečanje v muzeju Revoltella je bilo namenjeno mladim, ki obiskujejo nižje srednje šole v Trstu oz. Furlaniji Juljski krajini, ki so bili sočasno tudi glavni protagonisti. To velja predvsem za večstopensko šolo iz Fagagne v Furlaniji, katere dijaki in profesorji so predstavili krajšo predstavo v nemškem jeziku, s katero so se svojčas udeležili natečaja v prireditvi Goethe Instituta iz Turina. Ključno vlogo igra tu glasba, s pomočjo katere različni jeziki, ki se prej niso sporazumevali, lahko posredujejo sporočilo harmonije.

Drugi projekt, s katerim se je občinstvo seznanilo, pa so pripravili na tržaški nižji srednji šoli Corsi: gre za krajši video posnetek, namenjen mladim tujcem, z naslovom Deset slik v desetih minutah, v katerem dijaki te šole v nemškem jeziku na izviren način predstavijo deset umetnin, ki jih hranijo v muzeju Revoltella (med temi tudi delo Josipa Tominca), v dokaz, da se slikarske umetnine lahko »berejo« na različne načine. Posnetek je šola pripravila v sodelovanju z muzejem Revoltella in tržaškim Goethe Institutom.

Protagonisti dopoldneva so bili tudi mladi pevci zborov slovenske osnovne šole Ivana Grbca-Marice Gregorič-Stepančič iz Škednja in italijanske nižje srednje šole Codermatz, ki so občinstvu postregli z vrsto pesmi v slovenščini, portugalsčini in španščini, medtem ko je pesnica Esther Gratton brala misli o miru v različnih jezikih v okviru projekta Comunicare con un sorriso (Sporočati z nasmehom).

Evropski dan jezikov pa so včeraj obhajali tudi na Liceju Franceta Prešerna, kjer so ob tej priložnosti praznovanje združili z obhajanjem evropskega dneva medkulturnega dialoga, ki ga v Evropski uniji obhajamo 29. septembra, se pravi v četrtek. V ta namen so medse povabili teologinjo, turistično vodičko, novinarko in popotnico Andrejo Rustja, ki je dijakom četrtega in petega letnika vseh smeri govorila o Inuitih, se pravi o Eskimih s polarnega severa. Dijaki vseh razredov jezikovnega liceja ter tisti, ki obiskujejo četrto letnik klasične smeri in smeri uporabnih znanosti, pa so se na koncu zbrali v telovadnici in prisostvovali nastopu ruske folklorne skupine Rodnik. (iz)

Na srečanju v muzeju Revoltella so nastopili tudi mali pevci OŠ Grbec-Stepančič iz Škednja

KROMA

POKRAJINA - Včeraj predstavitev Gabriella Lugarà nova generalna tajnica

Pokrajinska predsednica Maria Teresa Bassa Poropat je včeraj predstavila javnosti novo generalno tajnico. To je Gabriella Lugarà, ki je bila v tej funkciji že zaposlena na Občini Gradež, še prej pa na občinah Milje, Doberdob in številnih drugih v deželi FJK. Lugaràjeva je strokovnjakinja v admini-

strativnem pravu in pravu lokalnih ustanov, bila je tudi direktorica agencije Areran. Na pokrajini bo poleg generalnega tajništva zadolžena tudi za koordinacijo raznih vodij in bo skrbelo tudi za institucionalne zadeve, predstavnštva, pogodbe in dražbe ter za zaščito pravice do zasebnosti.

DOLINA - Skp Ota: Kako je s parkiriščem centra Klabjan?

Občinski svetnik Stranke komunistične prenove v dolinskem občinskem svetu Igor Ota je vložil svetniško vprašanje v zvezi s parkiriščem občinskega športnega centra Silvano Klabjan v Dolini.

Ota ugotavlja, da je med 11. in 12. avgustom požar poškodoval, poleg kamionov za odnašanje odpadkov, tudi zunanje zidove in šipe športne dvorane, poleg tega pa je sprememba namembnosti parkirišča obremenjujoča za uporabnike. Zato Ota sprašuje dolinsko županjo Fulvio Premolin, ali so v fazi iskanja ustreznega prostora za začasno premestitev parkirišča za vozila za odnašanje odpadkov iz občinskega zbirnega centra vzeli v poštev tudi alternativne lokacije in zakaj je izbira padla na parkirišče centra Klabjan. Dalje sprašuje, ali je bil s tem pravočasno seznanjen upravitelj centra (A.Š.D. Breg) in ali so bile ustrezno izpeljane protipožarne in varnostne kontrole. Ota želi še izvedeti, ali bo nastala škoda na katerikoli način oškodovala uporabnike centra.

TRG EVROPA - Zaključila se je prireditev, ki je kot vselej privabila veliko število obiskovalcev

Nagrade za najlepše stojnice

Najlepši evropski kiosk je odprlo nizozemsko podjetje Bosma, najbolj originalnega pa avstrijsko podjetje Marinov

S podelitvijo nagrad za najlepše in domišljave stojnice se je v nedeljo zaključila prireditev Trg Evropa, ki jo je kot že vselej tudi letos obiskalo veliko število ljudi. Stojnice sejma, na katerem se že dolgo let predstavljajo prodajalci iz vse Evrope, ki ponujajo ljudem vsakovrstno blago, je ocenila posebna komisija, ki so jo sestavljali predstavniki sredstev javnega obveščanja, javnih institucij, nekega združenja potrošnikov in pokrajinskega združenja Confcommercio. Nagrade je izročila pristojna občinska odbornica Elena Pellaschiar.

Nagrado za najlepšo evropsko stojnico je prejelo podjetje Bosma, ki je na Trgu Vittorio Veneto ponujalo tipične nizozemske sladice in piškote. Nagrado za najbolj originalno stojnico je dobilo avstrijsko podjetje Marinov, ki je prodajalo ročno izdelane predmete. Nagrado za najlepšo italijansko stojnico je prejelo toskansko podjetje Gran Ducato di Toscana, ki je prodajalo tipične toskanske suhomesnate izdelke in sire.

Zaključila se je prireditev Trg Evropa, ki jo je tudi letos obiskalo veliko število ljudi

KROMA

Cosolini danes na tržaški univerzi

Tržaški župan Roberto Cosolini bo danes skupaj z odbornico za šolstvo, univerzo in raziskovanje Antonello Grim obiskal Univerzo v Trstu. Šlo bo za prvi Cosolinijev obisk na vseučilišču, s predstavniki katerega se bo župan pogovarjal o različnih vprašanih skupnega interesa in skušal določiti seznam tematik za usmerjanje prihodnjih ukrepov. O tem bosta župan Cosolini in rektor tržaške univerze Francesco Peroni spregovorila tudi na skupni tiskovni konferenci ob 11.15 v dvorani Cammarata.

Nov sistem plačevanja univerzitetnih taks

Univerza v Trstu in bančni zavod UniCredit, ki vodi službo za univerzitetno blagajno, sta se dogovorila za nov ter inovativen in učinkovit sistem plačevanja vpisnine in univerzitetnih taks v prihodnjem akademskem letu. Gre za sistem MAV on-line, na podlagi katerega bo mogoče obrazec za plačevanje taks mogoče dobiti kar na spletni strani univerze, takse pa plačevati kar po internetu ali pa pri večnamenskih kioskih banke UniCredit, ki se bodo nahajali tudi v študentskem tajništvu, ter seveda pri bančnih okencih in avtomatih.

Zavod UniCredit pa bo študentom nudil še eno zanimivo storitev: do 6. oktobra bodo namreč na sedežih Univerze v Trstu in Gorici predstavniki banke prisotni s stojnicami v okviru pobude Genius for University. Študentje bodo lahko pri teh stojnicah dvignili kupone in tistim, ki se bodo do letošnjega 31. decembra z enim od teh kuponov predstavili v katerikoli agenciji zavoda UniCredit, bodo brezplačno podelili predplačano kartico Genius Card in nudili možnost brezplačnega koriščenja trimesečnega internetnega tečaja angleškega jezika v sodelovanju z ustanovo Education First.

Visok dobiček s 50 centi

Nek srečnež si je v Trstu priigral visok dobiček 183.272 evrov, za srečko pa je odšel samo polovico evra. Igralec je sodeloval v nagradni igri Magic Mystery (Čarobna skrivnost), sreča pa se mu je nasmehnila v nedeljo popoldne v igralnem salonu Izi-Play v Ulici Zudecche.

GORICA - Praznik zabeležil 25-odstotni porast obiskovalcev

Po letošnjem uspehu se bodo Okusi otresli meje

Prihodnje leto novo ime - Samo v nekdanji trgovini Krainer izpraznili 700 steklenic vina

»Glede na lansko leto smo našli 25 odstotkov obiskovalcev več, tako da smo nedvomno zelo zadovoljni.« Goriški župan Ettore Romoli je včeraj z občinskim odbornikom Antoniom Devetagom postregel s podatki o letošnjem prazniku Okusi na meji, ki se bo s prihodnjim letom otresel meje in dobil novo ime »Gusti senza frontiere« (v slov. Okusi brez meje).

»Število stojnic se je letos povečalo z 240 na 300; lani so zasedle 70.000 kvadratnih metrov površine v javni lasti, letos pa kar 98.000. Povsod se je trlo obiskovalcev, tudi v Raštelu, na Travniku in Tргу Sv. Antona, za katerega smo se še zlasti bali, da bi se ne napolnil,« poudarja Devetag in pojasnjuje, da so samo v nekdanji trgovini Krainer izpraznili 700 steklenic vrhunskih vin iz Goriških Brd, potem ko se že v soboto zvečer prodali vsa svoja peneča vina. V »Slovenski vasi« so na žaru spekli 70 jagnjetov in prašičkov ter preko 5.000 čevapčičev, narezali so 30 koles sira in ocvrli 600 ljubljanskih zrezkov. Na prireditvi so skupno natočili več sto hektolitrov piva, pri čemer sta pravi naval doživeli obe češki stojnici. S praznikom so zadovoljni tudi gradeški ribiči: prodali so okrog 50 odstotkov več rib kot lani.

»Ljudje so upoštevali naš poziv k zmernemu pitju alkohola. Z zdravstvenega podjettja so mi sporočili, da so zaradi prekomernega pitja v štirih dneh nudili pomoč osmim osebam; najmlajši med njimi je bil 21-letni fant, tako da mladoletni niso pretiravali, kot se je prejšnji teden zgodilo na videmski prireditvi Friuli DOC,« poudarja Romoli, ki je zelo zadovoljen zaradi številnih obiskovalcev iz Slovenije. »Med praznikom je zaživela nekdanja Goriško-gradiščanska grofija, tako da je bila Gorica spet središče nekdanjega skupnega prostora,« ugotavlja Devetag, Romoli pa razlaga, da so se tudi zato odločili za spremembo imena. »Meje so res padle, tiste fizične in tiste v glavah. Zato se bo praznik odslej imenoval "Gusti senza frontiere",« pravi Romoli in poudarja, da k uspehu praznika prispevajo vsi domači gostinci in društva. »V Vidmu imajo samo stojnice iz tujine, mi pa vsako leto namenimo veliko pozornost domačim društvom iz Štandreža, Ločnika in drugih krajev. Tako denar ostane tudi na teritoriju, kar je nedvomno pomembno za njegov gospodarski razvoj,« zaključuje Romoli. (dr)

Nedeljska gneča v Raštelu (zgoraj); žar s srbskimi pljeskavicami (levo)

BUMBACA

NOVA GORICA - Okusi na meji

Zdaj skupna blagovna znamka

Na novogoriški mestni občini so zelo zadovoljni z odzivom obiskovalcev na prireditvi Okusi na meji, ki so letos pravzaprav prerasli v mednarodni dogodek. Tudi ideja, da se mesti poveže s turističnim vlakcem, je zadela v polno, saj se je za vožnjo zanimalo staro in mlado. Gneče na improviziranih postajališčih je bilo v soboto in nedeljo celo toliko, da so mnogi ostali brez prevoza in so se na cilj razočarali raje odpravili z avtomobilom ali pa opustili namero po obisku sosednjega mesta. Škoda tudi, da ni Nova Gorica nedeljskim popoldanskim obiskovalcem iz Gorice uspela ponuditi vsaj kanček do gajanja, saj so se nekateri goriški obiskovalci ob prihodu na bolj ali manj prazen Bevkov trg spraševali: »Kje pa so tukaj stojnice?«

V nasprotju z nedeljskim mrtvilom sta bila petkov in sobotni večer, ki sta pričarala pravo mediteransko vzdušje: delček goriške prireditve Okusi na meji je z nastopom dalmatinske klape Leut in ponudbo ribjih jedi zaživel tudi v Novi Gorici. Prav po zaslugi čezmejnega turističnega vlakca so se oba večera obiskovalci lahko brez skrbi premikali z ene na drugo prireditve. »Novost letošnjih Okusov na meji je bil nedvomno skupni nastop občin ožje Goriške. Povezali smo se z občino Gorica ter občinama Krmin in Gradišče ob Soči ter tako ustvarili skupno ponudbo, kar je nedvomna tudi dobra popotnica k oblikovanju skupne blagovne znamke,« so nam včeraj povedali na novogoriški mestni občini, kjer so zelo zadovoljni z odzivom obiskovalcev, ki jih je bilo resnično veliko, kar pomeni, da si ljudje tovrstnih prireditev želijo. »Priznanje gre tudi občini Gorica in županu Ettoreju Romoliju, ki je pokazal veliko gostoljubje in posluž za skupno predstavitev. Turistični vlakec, ki je povezoval obe mesti v času prireditve, je še preseagal naša pričakovanja, tako da žal ni bilo vedno prostora za vse, ki bi si želeli popeljati z njim. To pomeni, da bomo za prihodnje leto morali razmisljati o dodatnih vlakcih. Odziv obiskovalcev je bil dober tudi na dalmatinskem večeru v Novi Gorici. Letošnji prvi skupni nastop se je tako pokazal za uspešnega, v prihodnje pa velja, glede na zelo pozitivne odzive, razmisliti o razširitvi ponudbe,« dodajajo na novogoriški občini.

V šempetrski bolnišnici smo preverili tudi pisanje nekaterih italijanskih časnikov, češ da je veliko slovenskih obiskovalcev na prireditvi krepko pregloboko pogledalo v kozarec, zato da so jih morali z reševalnimi vozili tja odpeljati na zdravljenje. Po besedah direktorja omenjene bolnišnice, Silvana Saksida med vikendom niso zabeležili povečanega števila takšnih primerov. (km)

GORICA - V KB centru predstavili trijezično knjigo o briškem avtohtonem vinu

Zlata rebula zaklad z Oslavja

Konzorcij šestih proizvajalcev s požrtvovalnim delom, trmo in vnemo nekoč tretjerazredno vino dvignil do vrhunskosti

Zlata rebula, ki jo s trdim delom in trudom pridelujejo na Oslavju, je pravi zaklad, nad katerega moramo biti ponosni, saj nam ga zavidajo po celem svetu. Seveda moramo tudi stremeti po še večji razpoznavnosti tega izrednega goriškega aduta, k čemur bo nedvomno pripomogel zadnji podvig Združenja proizvajalcev rebule z Oslavja: obsežna trijezična knjiga, ki so jo predstavili v soboto popoldne na dvorišču KB centra v okviru spremnih prireditev goriškega praznika Okusi na meji.

Zamisel za nastanek knjige »Ribolla Gialla di Oslavia: The book« se je porodila med pogovori, ki jih je Marko Primosig imel s pisateljem - novinarjem Gigijem Brozзонijem in ostalo ekipo stalnega seminarja Luigi Veronelli. Sodelavci najbolj poznane italijanskega vinopisca so se po njegovi smrti odločili nadaljevati s pomembnim delom širjenja in vrednotenja bogate vinske kulture in tradicije. Medtem se je tudi šest vinarskih podjetij - Primosig, Radikon, Dario Princic, Fiegl, La Castellada in Il Carpino - odločilo za združitev moči s ciljem večje razpoznavnosti vrhunskega vina in zatem ustanovilo Združenje proizvajalcev rebule z Oslavja.

Predstavitev na dvorišču KB centra se je udeležilo veliko ljudi. Novinar

Udeleženci predstavitev na dvorišču KB centra

BUMBACA

Stefano Cosma je povezoval zanimivo in poglobljeno predstavitev, ki se je začela s pozdravom goriškega župana Ettoreja Romolija. »To je pomemben trenutek za celo mesto, za kar si zaslužijo pohvalo vinarji, ki so v letih verjeli v to avtohtono sorto,« je povedal Romoli, za njim pa je podpredsednica pokrajine Mara Černič pohvalila vinogradnike z Oslavja in opozorila, da je treba v prihodnosti razmisliti tudi o tesnejšem sodelovanju z Brdi na slo-

venski strani meje. V imenu gostitelja-založnika je predsednik skupine KB1909 in družbe Transmedia Boris Peric poudaril simboliko kraja predstavitev, dvorišče bivše Kmečke banke, tistega denarnega zavoda, ki je leta 1909 nastal prav po prizadevanju članov slovenske kmečke stranke. Kmečka banka je v drugem povojnem obdobju s posebno pozornostjo pripomogla, da se je od vojne najbolj obubožano področje Goriške postavilo na

noge in se lahko danes predstavlja v svetu kot nekaj edinstvenega. Ta naš še nepoznan zaklad je treba predstaviti svetu, od tod tudi izbira trijezičnosti in večje pozornosti angleščini, v kateri je čist in zelo čitljiv tekst natiskan v dvojni velikosti glede na slovenščino in italijanščino.

Knjigo so poleg Cosme predstavili gonilna sila Združenja proizvajalcev rebule Marko Primosig, pisatelj Gigi Brozsoni in fotograf Luigi Fi-

danza, posegla sta tudi dva druga protagonista rebulinega preporoda, Stan-ko Radikon in Rajko Figelj, nato pa še predsednica konzorcija Collio-Carso-Kras Patrizia Felluga, predsednik zadruge Goriška Brda z Dobrovega Silvan Peršolja ter bivši predsednik konzorcija in starosta briških proizvajalcev Marco Felluga. Povedali so, da gre za zelo posrečeno predstavitev ozemlja, zgodovine, istovetnosti, ljudi, čustev, vina in dela vasi, ime katere je v zadnjih dvajsetih letih spremenilo negativen predznak bojišča brezvezne vojne v uspešno, prekrasno zibelko vrhunškega vina. Poudarili pa so tudi, da se je nekoč tretjerazredno vino, rebula, s požrtvovalnim delom, trmo in vnemo maloštevilnih ljudi povzpelo do vrhunskosti in že se pojavljajo lovke takih, ki bi si želeli polastiti njegovega slovesa. Oslavci so se s knjigo spomnili tudi velikega domačina, prijatelja vseh šestih vinarjev z Oslavja, Stanka Primožiča, ki žal ni dočkal njenega izida.

Na terasi KB centra, nasproti stojnice društva Naš Prapor in nad vrvežem Okusov na meji, so protagonisti knjige »Ribolla gialla di Oslavia: The book« poskrbeli tudi za degustacijo šestih precej različnih in seveda zelo kakovostnih zlatih oslavskih rebul. *Aleš Waltritsch*

Bojan Brezigar

Krakow v mojem spominu

Mesto, ki skriva v sebi tisoč let poljske zgodovine, pa je kljub temu še zelo mlado.

Vem, da bo zvenelo zelo čudno, ampak za pot v Krakow in okolico sem se odločil zaradi dveh filmov. V teh letih sem prepotoval veliko Evrope, tudi na Poljskem sem bil že nekajkrat, v Varšavi, v Gdansku in na velikem območju severovzhodne Poljske, ki je bogato poseljena z manjšinami: Kašubi, Ukrajinci, Litovci, Tatari, Judi ... V Krakowu pa me ni pot nikoli zanesla, čeprav sem vedel, da gre za eno najlepših mest v Evropi in najpomembnejše mesto na Poljskem.

To o filmih pa moram pojasniti. Ne gre za dva navadna filma, gre za dve resnični zgodbi dvajsetega stoletja, ki se med seboj prepletata in ki sta še danes predmet skupnega spomina. Gre za dve tragediji, ki sta se v veliki meri odvijali prav v Krakowu.

Prvi film je Schindlerjev seznam režiserja Stevena Spielberga. Gotovo ste ga videli, čeprav morda niste takoj poznali, da se glavna tih dogodkov odvijata na Poljskem. Prav tu, v Krakowu. Ko sem slišal, da so po dolgoletnih odlašanjih v nekdanji Schindlerjevi tovarni odprli muzej, je bila to tista kapljica, ki me je spravila na pot. Schindlerjev seznam je ena izmed zgodb trpljenja Judov v času nacistične okupacije, je zgodba o pobojih in o koncentracijskih taboriščih, je pa tudi zgodba o dobrih ljudeh, zgodba v črno-beli tehniki z odtenki, kjer se tudi med črnimi vendarle pojavljajo človekove vrednote, predstavljena v črno-belem filmu, kjer je edini barvni odtenek deklica v rdečem plašču.

Drugi film je Katyn režiserja Andrzeja Wajde. Novejši film iz leta 2007, ki si ni prislužil oskarjev Schindlerjevega seznama, ampak je pristal le na nominaciji za najboljši tuji film. Pa vendar skrajno pretresljiv z zgodbo, ki v ničemer ne prizanaša nacistom, vendar s prstom kaže na Sovjetsko zvezo, na Stalina, na Rdečo armado, na komunizem. Pobjo več kot 20.000 ljudi, med katerimi 8.000 častnikov poljske vojske, ki so jih Nemci v okupirani Poljski prepustili Stalinu (sami pa so na prisilno delo odpeljali ostale poljske vojake), s strani Rdeče armade je bil eden velikih zločinov druge svetovne vojne. Pretresljiv film, ki med drugim kaže tudi na »osvoboditelje«, torej na povojni komunistični režim, osvoboditelje, iz katerih se Spielberg norčuje na koncu svojega filma, ko v taborišče, kjer je Schindler ohranil pri življenju nekaj več kot 1.000 Judov, prihaja ruski vojak in vzklikne »Osvobodila vas je Rdeča armada«.

Seveda, Krakow ni samo to. Krakow je poljska zgodovina; zgodovina slavne Poljske in njenih kraljev, ki so bili vladarji v drugih časih in v drugih okoliščinah, zagotovo nič bolj človeški in manj kruti od drugih vladarjev tistih časov, je tudi zgodovina poljske katoliške cerkve, njene absolutne nadvlade z bogatimi cerkvami, vse do tistega Kar-

la Wojtyle, ki je postal prvi poljski in slovenski papež in je bistveno prispeval k padcu komunističnih režimov in k uvedbi demokracije v državah, ki so bile od nekdaj sestavni del evropske kulture in civilizacije, a jih je železna zavesa po koncu druge svetovne vojne prisilno ločila od ostalih evropskih narodov.

Krakow je torej vse to. Vendar sem se odločil, da bom svoj kratek obisk namenil predvsem dogajanjem med drugo svetovno vojno in takoj po njej in po sili razmer prihranil lepote tega mesta za drugo priložnost, ko bo morda več časa in bo tudi razpoložene drugačno.

Navsezadnje Krakow zasluži poglobljen ogled. Na primer Wawel, grad na griču nad Vislo, kjer so vladali poljski kralji in kjer so še danes pokopani kralji, kardinali in druge osebnosti, med njimi Adam Mickiewicz, simbolna osebnost Poljske. In Krakowa. Tako simbolna, da je njegov kip v središču mesta tradicionalno zbirališče domačinov. »Dobimo se pri Adamu,« pravijo s ponosom in zanosom, tako velikim, da so Nemci takoj po okupaciji spomenik odstranili, meščani pa so se tam še vedno srečevali in niso teptali kraja, kjer je prej stal spomenik. Ampak o tem bom še pisal.

In potem je tu univerza, druga najstarejša v srednji Evropi, ena najstarejših na svetu, ustanovljena v 14. stoletju in v 19. stoletju poimenovana po Jagiellu, poljskemu kralju iz 15. stoletja, ustanovitelju svoje dinastije in vladarju, ki ga še danes ceni sleherni Poljak. To je tista univerza, na kateri so Nemci po okupaciji leta 1939 zbrali vse profesorje pod pretvezo vabila na predavanje in jih aretirali, češ da so poljski nacionalisti (kar so verjetno zares bili, če ne iz drugih razlogov zaradi odpora okupatorju); le maloštevilni so se vrnili domov.

Nazadnje pa so tu cerkve. Veliko jih je, vsaka je drugačna, nekatere so res arhitektonsko in umetnostno bogastvo. In žive so, veliko vernikov je v njih, turisti, ki si jih ogledujejo se spajajo z njimi in skupaj ustvarjajo živo občinstvo cerkva, ki so marsikje drugje po svetu prazne ali zaprte zaradi bogoslužja.

Morda je prav to, zaradi česar je Krakow drugačno mesto. To je seveda staro mesto, ki je ohranilo vse svoje bogastvo, saj v razliko od Varšave in Gdanska v drugi svetovni vojni ni bilo bombardirano, vendar ni mestni muzej. Zelo živo je, tudi zelo živahno. Povsod mrgoli ljudi, domačinov in turistov pa seveda študentov, povsod je veliko lokalov, kjer strežejo – nenavadno za vzhodno Evropo – zelo vljudni ljudje. In zgodovina mesta prehaja v sedanost in se z njo povezuje v nekakšni simbiozi, ki nima para v Evropi. Kamorkoli se ozreš, karkoli obišeš, povsod ti razlozijo, da so se v oddaljenih stoletjih dogajale pomembne stvari, ampak...

Da, ampak tudi sedaj ti kraji živijo, so del mestnega tkiva in niso prepuščeni na milost in nemilost turističnim hordam, ki jih seveda ne manjka. In praktično na vsakem vogalu najdeš povezavo med dogajanjem iz pred stoletij, med polpreteklo zgodovino in današnjim časom.

V tem zapisu se bom, pa brez zamere, omejil na zadnji dve, na polpreteklo zgodovino in na današnji čas. Kogar bo pot zanesla v Krakow pa naj ve, da to mesto skriva v sebi skoraj tisoč let poljske zgodovine, pa je kljub temu še vedno zelo mlado.

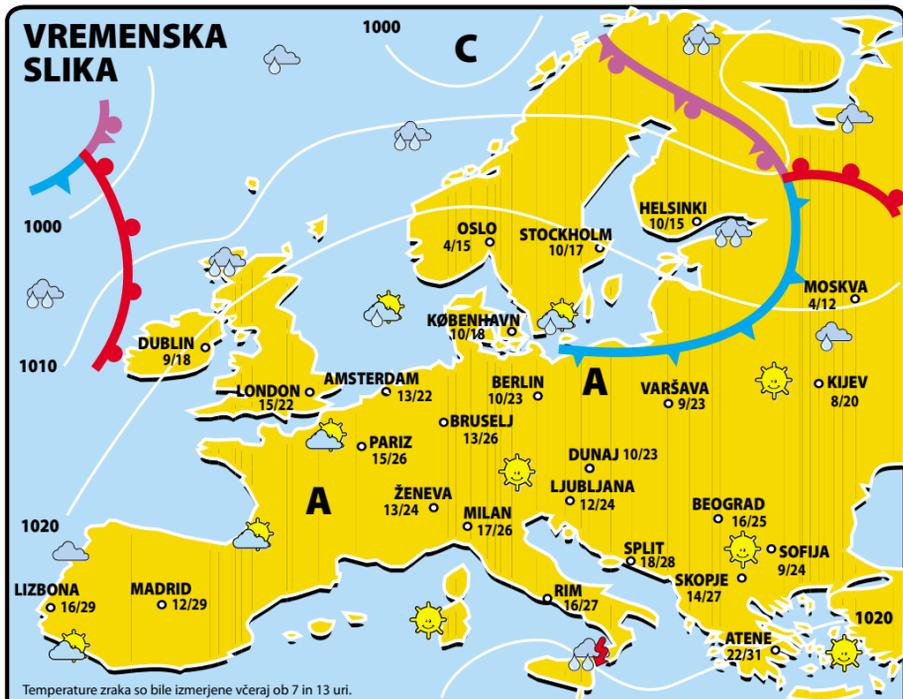
Za konec še kratko pojasnilo: v teh zašitih sem za poljska imena ohranil izvorno poljsko obliko. Zdelo se mi je pošteno in pravično do krajev in ljudi, o katerih pišem.

se nadaljuje

Na slikah: zgoraj grad Wawel, dolgoletni sedež poljskih kraljev; spodaj spomenik Adamu Mickiewiczu na glavnem trgu v Krakowu. Na spodnjih slikah prizora iz filmov Katyn (levo) in Schindlerjev seznam (desno).

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

Azorski anticiklon se pomika proti srednji Evropi, kar prinaša v našo deželo stanovitno vreme in zmerne severovzhodne pritalne tokove.

Nad večjim delom Evrope je obširen anticiklon. Od severovzhoda priteka k nam razmeroma topel in suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 6.57 in zahaja ob 18.54
Dolžina dneva 11.57

BIOPROGNOZA
Vremenski vpliv na splošno počutje in razpoloženje bo ugoden in ob sončnem vremenu tudi spodbuden.

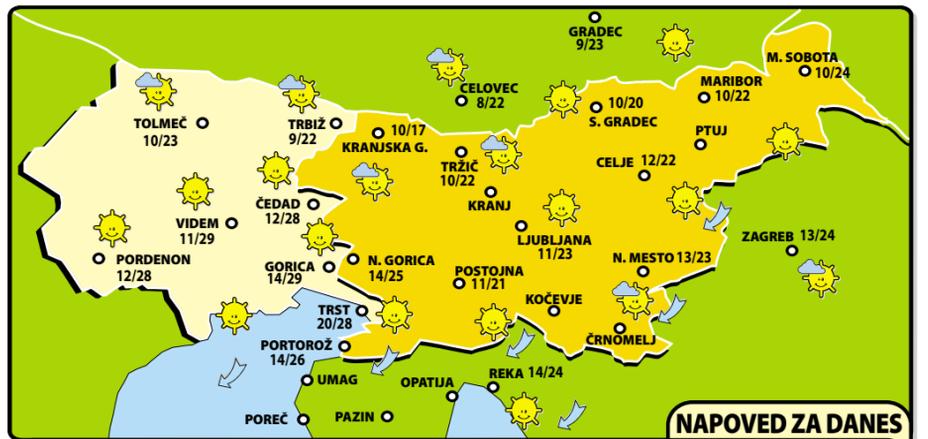
MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 23,3 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m21	2000 m9
1000 m15	2500 m7
1500 m13	2864 m5

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 4,5 in v gorah 5,5.

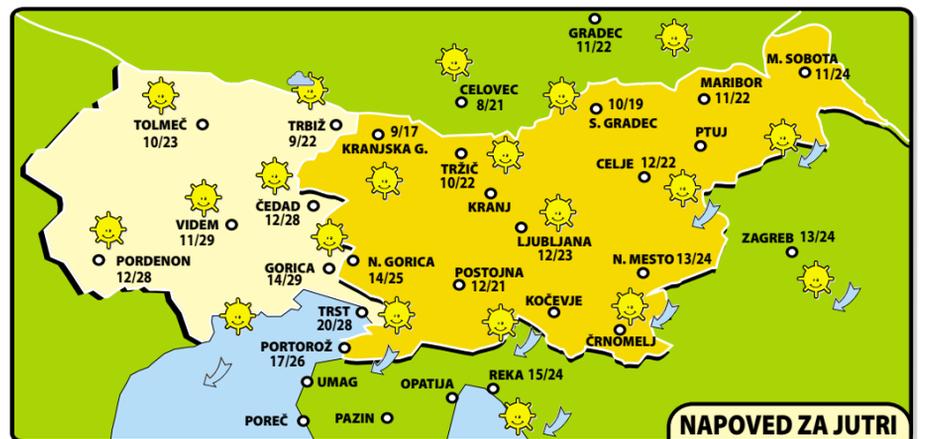
Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES

Po vsej deželi bo nebo pretežno jasno, le ponekod bodo zlasti proti večeru možne koprene. Na Trbiškem se bo čez dan predvidoma pooblačilo. Ob obali bo zjutraj pihala močna burja, ki bo popoldne nekoliko oslabela. Tudi po vzhodnih območjih nižin bo pihal zmeren severovzhodnik.

Ponoči in jutri bo pretežno jasno, zjutraj bo ponekod po nižinah megla ali nizka oblačnost. Na Primorskem bo pihala šibka burja. Najnižje jutranje temperature bodo od 6 do 11, na Primorskem okoli 14, najvišje dnevne od 22 do 25, na Primorskem okoli 28 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI

Jutri bo lepo vreme, ob obali bo zlasti v jutranjih urah pihala močna burja.

Jutri in v četrtek se bo nadaljevalo povečini sončno vreme. Ponekod bo pihal severovzhodni veter, na Primorskem šibka do zmerna burja.

ŠPANIJA - Od 1. januarja 2012 bo v njej prepovedana V Kataloniji so v nedeljo pripravili poslednjo bikoborbo

Bikoborec Antonio "Morante de la Puebla" med nedeljsko bikoborbo

ANSA

FRANCIJA - Soproga predsednika Carlo Bruni Sarkozy očaral s poznavanjem rož

Nicolas Sarkozy in Carla Bruni

ANSA

BARCELONA - V Kataloniji so v nedeljo pripravili poslednjo bikoborbo, preden bo 1. januarja prihodnje leto prepoved bikoborb tudi uradno začela veljati. Nedeljsko bikoborbo si je ogledalo okoli 18.000 ljubiteljev koride, nastopili pa so trije španski matadorji, med njimi Jose Tomas, ki velja za prvega med bikoborci, poročajo tuje tiskovne agencije.

Katalonski bikoborec Serafin Marin je po poročanju ameriške tiskovne agencije AP ob velikem aplavzu v nedeljo zvečer areni Monumental z 20.000 sedeži usmrtil zadnjega od šestih bikov.

Katalonski parlament je prepoved bikoborbe sprejel lani, pred tem pa je okoli 180.000 tisoč Kataloncev podpisalo petico, v kateri so zahtevali, da v Kataloniji prenehajo s tradicionalno borbo z biki.

Nasprotniki bikoborbe so medtem že napovedali, da si bodo prizadevali, da bi bikoborbo prepovedali tudi v drugih španskih pokrajinah, vključno z Andaluzijo, ki velja za zibelko koride.

Zagovorniki bikoborbe na drugi strani trdijo, da pri bikoborbi ne gre za nasilje nad živalmi, in menijo, da je bikoborba del kulturnozgodovinske dediščine Španije in bi jo bilo treba ohraniti ter zaščititi. (STA)

RUSIJA - Po protestu filmskih delavcev Putin ustavil privatizacijo filmskega studia Lenfilm

MOSKVA - Ruski premier Vladimir Putin (na sliki) je ustavil privatizacijo najstarejšega ruskega filmskega studia Lenfilm po tem, ko so se nanj s protestnim pismom obrnili številni režiserji, med njimi letošnji dobitnik beneškega zlatega leva Aleksander Sokurov. Rusko ministrstvo za kulturo je sicer predlagalo prodajo 75 odstotkov delnic holdingu AFK Sistema.

V protestnem pismu so filmski delavci zapisali, da bi studio prevzelo podjetje, ki bi ustvarjalo le komercialen TV program. Izrazili so strah, da bi neprecenljiv arhiv studia prišel v zasebno last.

"Ministrstvo za kulturo je po prejemu protestnega pisma umaknilo predlog. Iz-

delali bomo nov, bolj uravnotežen načrt," je za francosko tiskovno agencijo AFP potrdil Putinov predstavnik Dmitrij Peskov.

Studio, ki se razteza na desetih arih v središču Sankt Peterburga, je bil ustanovljen leta 1918. V njem so posneli nekaj najboljših del sovjetske kinematografije, od razpada Sovjetske zveze pa ga ne uporabljajo več. (STA)

LONDON - Soproga francoskega predsednika Carla Bruni je v pogovoru za BBC povedala, da jo je Nicolas Sarkozy očaral s svojim neverjetnim poznavanjem rož ter da v redkih trenutkih v dvoje živita zelo mirno življenje.

"Pozna latinska imena vseh rož," je povedala Carla Bruni v pogovoru za radijsko oddajo Newshour, ki bo objavljen v torek. "Resnično me je prevzel. Hodila sva po vrtovih Elizabetjske palače, pripovedoval mi je podrobnosti o tulipanih in vrtnicah in pomislila sem: Moram se poročiti s tem moškim, predsednik je in ob tem ve vse o rožah, to je neverjetno!" je dejala po poročanju francoske tiskovne agencije AFP.

Carla Bruni, ki konec oktobra pričakuje otroka, a o tem ne govori rada, je novinarki Christine Ockrent zaupala, da o nosečnosti ne govori, ker je vraževerna in ker "to ni zanimivo za Francoze".

56-letni Sarkozy ima sicer iz dveh prejšnjih zakonov tri sinove, stare 14, 25 in 26 let.

Pevka in avtorica pesmi Carla Bruni je povedala, da je zakon s predsednikom "zelo rock in roll" za oba, da pa si zaradi zelo stresnega urnika Sarkozyja prizadevata za "mirne in sproščujoče" redke trenutke, ko sta sama.

43-letna Brunijeva, ki je bila dolgo znana po svojih levo usmerjenih prepričanjih, je sicer povzročila nemalo presenečenja, ko se je poročila z bolj konservativnim Sarkozyjem. Kot je še dejala v pogovoru za BBC, pa je njen soprog po ameriških merilih "skoraj levičarski demokrat". (STA)